Aika **17.11.2026 klo 17.00**
Paikka **Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä, Nh Alho, Saksankatu 27, Forssa**

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

§	Asia
109	KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS
110	PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA JA PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO
111	TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN
112	LAUSUNTOPYYNTÖ FORSSAN KAUPUNKISTRATEGIASTA
113	LIITTYMINEN FDCA RY:N JÄSENEKSI
114	URAOHJAAJAN VIRAN PERUSTAMINEN JA URAOHJAUKSEN SOPIMUKSEN HYVÄKSYMINEN
115	LHKK:N TYÖELÄMÄKUMPPANUUSOHJELMA
116	NIMEÄMISPYYNTÖ KUNTOUTTAVAN OPETUKSEN KEHITTÄMISEN VALTAKUNNALLISEEN KOORDINAATIORYHMÄÄN
117	EHDOKKAAN NIMEÄMINEN KESTÄVYYSJOHTAMISEN VERKOSTOON
118	KERAMIIKKA-ALAN AMMATILLISEN KOULUTUKSEN LAKKAUTTAMINEN
119	AIKUISTEN PERUSOPETUKSEN PAIKALLINEN OPETUSSUUNNITELMA
120	SÄHKÖENERGIAN HANKINTA
121	B-AJOKORTTIOPETUKSEN HANKINTA
122	KEVÄTKAUDEN KOKOUSAIKATAULU
123	PÄÄTÖKSET, KIRJELMÄT JA TIEDOTUKSET

OSALLISTUJAT

JÄSENET		
	Lepola Kaisa	Puheenjohtaja
	Hakamäki Raila	Jäsen
	Huhtanen Marko	Jäsen
	Kajava Teemu	Jäsen
	Leppälahti Markku	Varapuheenjohtaja
	Orzech Maria	Jäsen
	Raitanen Kimmo	Jäsen
	Ryhtä Riitta	Jäsen
	Tonteri Liisa	Jäsen
	Vuorenmaa Janne	Jäsen
	Wesin Lisa	Jäsen
MUUT OSALLISTUJAT		
	Silvius Maaria	Yhtymäjohtaja
	Paassilta Tanja	Elinvoimajohtaja
	Kaunisto Jyri	Valtuuston pj
	Rajahalme-Tahvanainen Tarja	Valtuuston 1. vpj
	Lahtinen Kalle	Valtuuston 2. vpj

§ 109

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

	Yhtymähallituksen kokous on kutsuttu koolle hallintosäännön mukaisesti ja se on päätösvaltainen kuusijäsenisenä.
Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Esitys	Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
Toimivallan peruste	§ 138 hallintosääntö

§ 110

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA JA PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO

	Tämän kokouksen pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä kuntayhtymän verkkosivuilla pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen.
Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Esitys	Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajat.
Toimivallan peruste	§ 150 hallintosääntö

§ 111

TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

Tilastokeskuksen ennusteiden mukaan 16-vuotiaiden nuorten, eli toisen asteen koulutuksen aloittaneiden henkilöiden määrä laskee huomattavasti Lounais-Hämeessä tulevien vuosien aikana. Vuonna 2010 Lounais-Hämeen viidessä kunnassa asui 562 16-vuotiasta henkilöä. Vuonna 2025 heitä oli 455, vuonna 2030 arvioiden mukaan heitä on 402 ja vuonna 2035 enää 317 henkilöä. (Lähde Tilastokeskus). Tämä on linjassa valtakunnallisen kehityksen kanssa, mutta vaatii toimia koulutuksen järjestämisen suhteen.

Toisen asteen koulutus tarkoittaa perusopetuksen jälkeistä koulutusta, johon kuuluvat lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus. Lounais-Hämeen viiden kunnan nuorista suurin osa hakeutuu joko Forssan yhteislyseon tai Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän ylläpitämän Forssan ammatti-instituutin opiskelijoiksi. Näissä kahdessa oppilaitoksessa opintonsa aloittaneita oppivelvollisia opiskelijoita oli elokuussa 2026 yhteensä 350 (FYL 118, FAI 232). On selvää, että vähenevä nuorten määrä vaikuttaa kummankin oppilaitoksen mahdollisuuksiin järjestää houkuttelevaa ja laadukasta tarjontaa tulevina vuosina.

Forssassa ja Lounais-Hämeessä on ensiarvoisen tärkeää turvata koulutuksen tarjonta. Tämä on myös seudullisen elinkeinopoliittisen ohjelman (Forssan seudun ELPO) keskeinen havainto. Vähenevät opiskelijamäärät tarkoittavat niukkenevia resursseja koulutuksen järjestämiseen, minkä vuoksi olisi olennaista sekä tarkoituksenmukaista lähteä kartoittamaan, miten toisen asteen koulutuksen järjestäjät voisivat yhteisellä suunnittelulla tukea toinen toistaan sekä varmistaa kattava sekä laadukas koulutuksen tarjonta jatkossakin. Tämä voisi tarkoittaa yhteistä suunnittelua esim. koulutuksen resursoinnissa, kehittämis- ja kv-hankkeiden toteuttamisessa, teknologisten järjestelmien kehittämisessä (esim. tekoälystrategia) sekä varautumis- ja jatkuvuussuunnittelussa. Lisäksi suunnittelussa olisi hyvä pohtia yhteistä markkinointia laajemmallekin alueelle tulevia yhteishakuja silmällä pitäen.

Forssan yhteislyseo on Forssan kaupungin ylläpitämä lukio. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän (LHKK) jäsenkuntia on seitsemän, Forssan kaupungilla on suurin osuus peruspääomasta (44%).

Forssan kaupunginhallitus on päättänyt käynnistää suunnittelun, jonka tavoitteena on selvittää, miten toisen asteen koulutuksen järjestämismahdollisuuksia tuetaan koulutuksenjärjestäjien keskinäisen yhteistyön lisäämisellä. Päätöksen mukaan kaupunki (kh 262 §) perustaa suunnitteluryhmän, johon lukio ja LHKK lähettävät omat edustajansa. Lisäksi ryhmään kutsutaan lukion hallituksen puheenjohtaja ja LHKK:n hallituksen puheenjohtaja.

Kaupunginhallitus pyytää ryhmältä esityksen yhteistyömahdollisuuksista 28.2.2027 mennessä.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Esitys Yhtymähallitus nimeää ryhmään
- yhtymähallituksen puheenjohtaja Kaisa Lepolan
- yhtymäjohtaja Maaria Silviuksen
- rehtori Heli Elo-Vuolan
- koulutusjohtaja Anu Tepon
- elinvoimajohtaja Tanja Paassillan
- opiskelijapalveluiden johtaja Sari Saukoniemen
- koulutussuunnittelija Maarit Ruusialan

- opinto-ohjaaja Maria Arjoniemen

Toimivallan peruste

§ 23 hallintosääntö

Liitteet
Kaupunginhallitus pöytäkirjanote 2.11.2026 § 262 Toisen asteen koulutuksen yhteistyön lisääminen

§ 112

LAUSUNTOPYYNTÖ FORSSAN KAUPUNKISTRATEGIASTA

Forssan kaupunki on lähettänyt lausuntopyynnön tekeillä olevasta kaupunkistrategiasta. Kaupunkistrategian valmistelu on edennyt vaiheeseen, jossa ydinsisällöstä on luonnos (liitteenä).

Kaupungilta saadun tiedon mukaan luonnos on syntynyt erilaisten osallistamisten lopputuloksena. Ajatuksena on, että itse strategia on tiivis kokonaisuus ja strategian hyväksymisen jälkeen tehdään kevättalvella teemoittaiset toimeenpanosuunnitelmat, jotka konkretisoivat strategiassa esitettyjä tavoitteita. Toimenpidesuunnitelmat toimivat ohjenuorana vuosittaisten talousarviotavoitteiden asettamiseen ja käytännön työhön. Näitä toimenpidesuunnitelmia voidaan myös harkinnan ja tarpeen mukaan päivittää ja tarkentaa strategiakauden aikana.

Lausuntoon liittyvää aineistoa on kokousmateriaalina.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Esitys Keskustellaan strategialuonnoksesta ja kirjataan LHKK:n lausunto.

Lausuntoesitys:
LHKK pitää strategialuonnosta selkeänä ja tulevaisuuteen katsovana kokonaisuutena. Erityisen myönteisiä ovat kansainvälisyyden, kestävän kehityksen, yritysten kasvun, osallisuuden ja yhdessä tekemisen vahva asema. Nämä tavoitteet ovat hyvin linjassa LHKK:n strategian ja toiminnan kanssa.

LHKK esittää kuitenkin, että osaaminen ja koulutus nostetaan strategiassa nykyistä näkyvämmin Forssan elinvoiman ja kasvun keskeiseksi mahdollistajaksi. Laadukas ja monipuolinen toisen asteen koulutus, jatkuva oppiminen, kansainvälisten osaajien kouluttaminen ja kiinnittyminen alueelle sekä yritysten osaavan työvoiman saatavuus muodostavat perustan, jota ilman kaupungin kasvu-, investointi- ja kansainvälisyystavoitteiden saavuttaminen on vaikeaa.

LHKK näkee erityisen tärkeänä, että strategian toimeenpanosuunnitelmissa koulutuksen järjestäjät kytketään tiiviisti mukaan toisen asteen koulutuksen, elinvoiman, kansainvälisyyden, työllisyyden, kestävän kehityksen sekä kaupungin henkilöstön osaamisen kehittämiseen.

Toimivallan peruste § 23 hallintosääntö

Liitteet
Forssan kaupunkistrategialuonnos

§ 113

LIITTYMINEN FDCA RY:N JÄSENEKSI

Datakeskusala muodostaa kasvavan ja monialaisen toimintaympäristön, jonka osaamistarpeet kohdistuvat tieto- ja viestintätekniikan lisäksi muun muassa sähkö- ja automaatiotekniikkaan, talotekniikkaan, energia-alaan, rakentamiseen, kunnossapitoon sekä turvallisuusalaan.

Finnish Data Center Association (FDCA) on itsenäinen, voittoa tavoittelematon toimialajärjestö, joka edustaa Suomen datakeskusalan yrityksiä ja ammattilaisia. Yhdistys edustaa yli 380 jäsenyritystä, joihin kuuluu datakeskusoperaattoreita, järjestelmätoimittajia, konsultteja, aluekehitysyhtiöitä, koulutuksen järjestäjiä sekä suunnittelun ja rakentamisen ammattilaisia. Myös Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän olisi tärkeää liittyä yhdistyksen jäseneksi.

Jäsenyys tukisi koulutuksen järjestäjän mahdollisuuksia ennakoida toimialan osaamis- ja työvoimatarpeita sekä hyödyntää saatavaa tietoa koulutustarjonnan ja koulutusten toteutuksen suunnittelussa. FDCA tarjoaa jäsenilleen muun muassa alan ajankohtaista tietoa, yritys- ja asiantuntijaverkostoja, tapahtumia, keskustelufoorumeita sekä mahdollisuuksia osallistua kehittämistoimintaan.

Jäsenyyden kautta on mahdollista vahvistaa myös koulutuksen järjestäjän työelämäyhteistyötä sekä luoda uusia yhteistyösuhteita alan yrityksiin. Yhteistyötä voidaan hyödyntää erityisesti työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen toteuttamisessa sekä yritysten tarpeisiin perustuvien koulutusratkaisujen, kuten RekryKoulutusten, yhteishankintakoulutusten ja muiden lyhytkestoisten osaamisen kehittämisen kokonaisuuksien suunnittelussa.

Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta merkityksellinen on lisäksi FDCA:n Education-työryhmä, jonka toiminta kohdistuu koulutukseen, opinnäytetöihin sekä työllisyyteen liittyviin kysymyksiin. Työryhmään osallistuminen tarjoaisi mahdollisuuden tuoda ammatillisen koulutuksen näkökulmaa alan valtakunnalliseen kehittämiseen sekä vahvistaa vuoropuhelua koulutuksen järjestäjien ja yritysten välillä. Koulutuksen järjestäjän liittymistä Finnish Data Center Association ry:n (FDCA) jäseneksi voidaan pitää tarkoituksenmukaisena koulutuksen työelämävastaavuuden, ennakointitoiminnan sekä strategisen kumppanuusverkoston vahvistamisen näkökulmasta.

Jäsenyyden tavoitteena olisi siten paitsi verkostoituminen, myös konkreettisten yhteistyömahdollisuuksien aikaansaaminen. Näitä ovat uusien työelämässä oppimisen ympäristöjen ja oppisopimusmahdollisuuksien muodostaminen, opiskelijoiden työllistymisedellytysten parantaminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä yrityslähtöisten koulutuspalvelujen kehittäminen.

Koulutusorganisaatioille ilmoitettu jäsenmaksu on 1 000 euroa vuodessa (alv 0 %). Jäsenmaksua voidaan pitää kohtuullisena suhteessa jäsenyyden mahdollistamaan valtakunnalliseen yritys- ja asiantuntijaverkostoon sekä koulutuksen kehittämiseen, ennakointiin ja uusien kumppanuuksien muodostamiseen liittyviin mahdollisuuksiin.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Esitys	Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä liittyy Finnish Data Center Association ry:n (FDCA) jäseneksi.
Toimivallan peruste	§ 23 hallintosääntö

§ 114

URAOHJAAJAN VIRAN PERUSTAMINEN JA URAOHJAUKSEN SOPIMUKSEN HYVÄKSYMINEN

Työvoimapalvelut siirtyivät pysyvästi kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien. Hämeenlinnan kaupunki toimii vastuukuntana järjestäen lakisääteiset palvelut koko TyöHämeen työllisyysalueella. Lakisääteisiin työvoimapalveluihin kuuluu mm. ammatinvalinta- ja uraohjauksen tehtävät. Lakisääteisten työvoimapalveluiden tueksi ja asiakkaiden koulutuksiin ohjautumisen edistämiseksi tarvitaan siten ammatilliseen koulutukseen liittyvää osaamista myös työllisyyspalveluihin.

Käytännön asiakastyön toteuttamiseksi TyöHäme hankkii Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymältä 0,8 henkilötyövuotta uraohjauksen palvelua TyöHämeen käyttöön 1.1.2027 alkaen. Tarkoituksena on, että TyöHämeen työllisyysalue / Hämeenlinnan kaupunki ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä tekevät toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen yhteisviran perustamisesta kuntalain (410/2015) 53 §:n mukaisesti.

Yhteisvirassa toimivan pääasialliset työtehtävät koostuvat lakisääteisistä työvoimapalveluita tukevista uraohjauksen tehtävistä sekä urataitojen ohjauksesta. Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä (23.03.2023/380) työnhakijan palveluprosessiin liittyvät jaettavat viranomaistehtävät koskevat tieto- ja neuvontapalvelua, asiantuntija-arviointia, ammatinvalinnanohjausta ja uraohjausta (6 luku, 50–52§) pl. laillistettuun psykologin tehtäviin kuuluvat tehtävät.
Käytännön asiakastyön toteuttamiseksi työllisyyspalvelu hankkii tuottajalta 0,8 henkilötyövuoden uraohjauksen palvelua TyöHämeen käyttöön 1.1.2027 alkaen.

Uraohjauksen tehtävänä on tuoda ammatilliseen koulutukseen liittyvää osaamista työllisyysalueen palveluihin ja käytännön asiakastyöhön sekä palvelujen ja prosessien kehittämiseen. Tähän kokonaisuuteen kuuluu mm.:
• Tukea asiakkaan työllistymistä, urasuunnittelua ja osaamisen kehittämistä huomioiden asiakkaan vahvuudet sekä työmarkkinoiden osaamistarpeet.
• Vahvistaa asiakkaan urataitoja ja kykyä tehdä tietoisia, pitkäjänteisiä uravalintoja.
• Tunnistaa työmarkkinoiden osaamistarpeet lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.
• Auttaa asiakasta tunnistamaan vahvuutensa, siirrettävän osaamisensa ja kehittämistarpeensa suhteessa työmarkkinoiden kysyntään.
• Ohjaa tarkoituksenmukaisiin koulutus-, oppisopimus-, valmennus- ja työllistymisratkaisuihin, jotka tukevat sekä asiakkaan tavoitteita että alueen työvoimatarpeita.

Erityisesti nuorten ja kansainvälisten asukkaiden uraohjauksessa korostuu merkityksellisyyden rakentaminen yhdistämällä nuoren omat arvot, kiinnostuksen kohteet, oppimistavoitteet ja työmarkkinoiden kysyntä. Tavoitteena on tukea henkilöiden motivaatiota, tulevaisuususkoa ja sitoutumista koulutus- ja urapolkuihin, jotka ovat sekä henkilökohtaisesti merkityksellisiä että työelämän kannalta vaikuttavia.

Palvelut ovat ensiarvoisen tärkeitä osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi ja ammatillisen liikkuvuuden edistämiseksi työllisyysalueella.

Yhteisvirassa työskentelevän uraohjaajan työnantajavelvoitteista huolehtii esitetyn sopimuksen mukaan Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä. Palvelussuhteen ehdot määräytyvät työnantajan soveltaman virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Yhteisvirassa olevat henkilöt työskentelevät TyöHämeen työllisyysalueen tehtävissä

sopimuksen mukaisesti osana TyöHämeen työllisyyspalveluiden henkilöstöä. Operatiivisesta työnjohdosta vastaa TyöHämeen työllisyyspalvelu.

Palvelusta maksettava korvaus on enintään 4 000 euroa/henkilötyökuukasi (sisältäen sivukulut, matkakulut ja välineet) ja vuodessa enintään 40 000 euroa/henkilötyövuosi. Hintaan lisätään arvonlisävero. Korvaus pitää sisällään kaikki uraohjauksen palveluista aiheutuvat kustannukset. Korvaus maksetaan tuottajan laskutuksen perusteella. Viimeinen lasku tulee kirjata laskutusvuodelle ja laskuttaa viimeistään seuraavan vuoden tammikuun kahdeksanteen päivään mennessä. Palvelun hinnoittelusta ja siinä mahdollisesti tapahtuvista muutoksista neuvotellaan osapuolten kesken vuosittain elo-syyskuussa.

Määräaikainen yhteisvirka 2025-2026

Yhtymähallitus päätti kokouksessaan 19.11.2024 perustaa uraohjaajan yhteisviran TyöHämeen työllisyysalueen/Hämeenlinnan kaupungin kanssa (§ 107). Yhteisvirkaa koskeva sopimus on määräaikainen ajalla 1.1.2025 - 31.12.2026. Yhtymähallitus valtuutti yhtymäjohtajan täyttämään viran (§122).

Yhteisvirassa työskentelevän uraohjaajan työnantajavelvoitteista huolehtii esitetyn sopimuksen mukaan Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä. Palvelussuhteen ehdot määräytyvät työnantajan soveltaman virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Yhteisvirassa oleva henkilö työskentelee TyöHämeen työllisyysalueen tehtävissä sopimuksen mukaisesti osana TyöHämeen työllisyyspalveluiden henkilöstöä. Virkaan tulee nimetä henkilö. Yleensä virka tulee aina julistaa avoimeksi, mutta erityisen painavista syistä myös virkaan siirtäminen on mahdollista.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Esitys Yhtymähallitus päättää:
1. perustaa kuntalain (410/2015) 53§:n mukaisen uraohjaajan yhteisviran (1 kpl) 1.1.2027 alkaen edellä esitetyn mukaisesti.
2. hyväksyy liitteenä olevan sopimuksen koskien uraohjausta
3. valtuuttaa yhtymäjohtajan ja opiskelijapalveluiden johtajan tekemään teknisluonteisia korjauksia ja allekirjoittamaan sopimuksen.
4. nimeää virkaan opinto- ja uraohjaaja Minna Luodon, joka on hoitanut tehtävää määräaikaisesti 1.1.2025-31.12.2026.

Toimivallan peruste § 23 hallintosääntö

Liitteet
HML kaupunginhallituksen työllisyysjaoston päätös 16.9.2026 § 25; LHKKn uraohjauksen sopimusluonnos

§ 115

LHKK:N TYÖELÄMÄKUMPPANUUSOHJELMA

Kuntayhtymän strategiassa yhtenä keskeisenä tavoitteena on yhteisten prosessien kehittäminen, joista yritys- ja työelämäkumppanuudet muodostavat merkittävän osa-alueen. Tavoitteena on ollut rakentaa yhtenäinen ja tavoitteellinen toimintamalli, joka vahvistaa työelämäyhteistyötä, tukee osaajien saatavuutta sekä lisää kumppanuuksien vaikuttavuutta.

Kumppanuusohjelman valmistelu käynnistettiin vuonna 2025 kartoittamalla muiden oppilaitosten ja organisaatioiden kumppanuusmalleja sekä arvioimalla nykyisiä toimintatapoja. Valmisteluun ovat osallistuneet johtotiimi, yritysyhteistyöstä vastaava tiimi, työelämäkympit sekä yhteisten prosessien kehittämiseen nimetty työryhmä. Työtä on edistetty vaiheittain käytännön tekemisen kautta siten, että toimintamallia on rakennettu ja testattu samanaikaisesti yritysyhteistyön arjessa.

Valmistelun tuloksena on muodostettu nelitasoinen kumppanuuspolku, joka sisältää prospekti-, arjen kumppani-, kehittävä kumppani- ja strateginen kumppani -tasot. Mallin tavoitteena on yhtenäistää yritysyhteistyön toimintamalleja, tehdä yhteistyö näkyväksi, tukea asiakasvastaavien työtä sekä mahdollistaa aiempaa tavoitteellisempi ja vaikuttavampi kumppanuuksien johtaminen.

Vuoden 2026 strategiseksi tavoitteeksi asetettiin 3-5 strategisen kumppanin löytäminen. Strategisia kumppaneita on nyt tunnistettu neljä, ja heidän kanssaan käynnistetään joulukuussa uuden kumppanuusmallin mukainen yhteistyö. Strategista kumppanuutta tukemaan on laadittu kumppanuussopimus sekä kolmivuotinen kehittämissuunnitelma, jonka avulla yhteiset tavoitteet, vastuut ja kehittämistoimenpiteet konkretisoidaan.

Valmistelun aikana on samalla tunnistettu kehittävien kumppaneiden keskeinen merkitys LHKK:n yritysyhteistyössä. Tämän vuoksi myös kehittäville kumppaneille on laadittu oma vuosittainen toimintasuunnitelmamalli, jonka avulla yhteistyötä voidaan suunnitella, seurata ja kehittää tavoitteellisesti. Kehittäviä kumppaneita on tällä hetkellä mukana yli kymmenen yritystä. Sekä strategisille että kehittäville kumppaneille nimetään vastuullinen kumppanuusvastaava, joka vastaa yhteistyön koordinoinnista, tavoitteiden seurannasta ja kumppanuuden pitkäjänteisestä kehittämisestä.

Kokonaisuutena kuntayhtymälle on valmistunut yhtenäinen kumppanuusmalli, joka sisältää kumppanuuspolun, strategisen kumppanuuden sopimus- ja suunnittelumallit sekä kehittävien kumppanuuksien toimintamallin. Kokonaisuus tukee yritysyhteistyön suunnitelmallista johtamista, yhtenäistää toimintatapoja, vahvistaa yhteistyön vaikuttavuutta sekä parantaa yritysasiakkuuksiin liittyvän tiedon hyödyntämistä. Samalla se luo yrityksille aiempaa selkeämmän toimintamallin osaamistarpeiden ennakointiin, osaajien saatavuuden vahvistamiseen ja oppilaitosyhteistyön tavoitteelliseen hyödyntämiseen.

Kumppanuusmallia kehitetään edelleen käyttöönotosta saatavien kokemusten pohjalta. Vuoden 2027 painopisteinä ovat erityisesti arjen kumppanuuksien toimintamallin kehittäminen sekä yritysyhteistyöhön liittyvän tiedon jakamisen, asiakastiedon hyödyntämisen ja organisaation sisäisen vuoropuhelun vahvistaminen koko kumppanuuspolun eri vaiheissa.

Kumppanuusohjelmaan liittyvää materiaalia on kokousaineistona.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Esitys	Hyväksytään kuntayhtymän työelämäkumppanuusohjelma käyttöön otettavaksi 1.12.2026 alkaen. Valtuutetaan viranhaltijat allekirjoittamaan ohjelmaan liittyviä sopimuksia nimenkirjoitusoikeuksien mukaisesti.
Toimivallan peruste	§ 23 hallintosääntö

§ 116

NIMEÄMISPYYNTÖ KUNTOUTTAVAN OPETUKSEN KEHITTÄMISEN VALTAKUNNALLISEEN KOORDINAATIORYHMÄÄN

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää eri tahoja (mainittu liitteessä) nimeämään edustajansa valtakunnalliseen koordinaatioryhmään kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi tutkintokoulutukseen valmentavassa (TUVA) koulutuksessa. Työryhmän tehtävänä on koordinoida valtakunnallisen kuntouttavan toimintamallin kehittämistä koulutuksen järjestäjien, opiskeluhuoltopalvelujen ja nuorten työpajatoiminnan sekä tarvittaessa muiden toimijoiden yhteistyönä tukemalla opiskelijoiden koulutukseen osallistumista, hyvinvointia ja toimintakykyä.

TUVA- koulutus mahdollistaa jo nykyisellään erittäin joustavia ja yksilöllisiä opintopolkuja ja vaihtoehtoja, erityistä tukea sekä ohjausta. Tämä ei kuitenkaan ole kaikille oppivelvollisille riittävää, vaan tarvitaan huomattavasti nykyistä intensiivisempää ja kokonaisvaltaisempaa moniammatillista tukea, jotta oppivelvollisuuslain tarkoittama koulutus voi toteutua. Valtakunnallisella kuntouttavan opetuksen toimintamallilla vastataan tähän tarpeeseen. Koordinaatioryhmä asetetaan ajalle 1.12.2026-31.8.2027.

Taustaa

Myös Kuntaliitto on selvittänyt kokonaiskuvaa kuntouttavan opetuksen tarpeesta, nykytilasta ja kehittämismahdollisuuksista ammatillisessa koulutuksessa. Selvityksessä, joka valmistui kesällä 2026 kartoitettiin keinoja tukea nuoria, joiden toimintakyky ei tilapäisesti riitä tutkintotavoitteisiin opintoihin. LHKK on tukenut selvitystyötä, koska kuntouttavan opetuksen tarve on ilmeinen.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä järjestää seudun ainoana toimijana tutkintoon valmentavaa koulutusta. Koulutuksen kehittämisen myötä LHKK:ssa on tehty myös pienimuotoista kuntouttavan opetuksen kokeilua muutamalle opiskelijalle Forssan ammatti-instituutin sekä Fokka Säätiön nuorten työpajan ja etsivän nuorisotyön yhteistyönä. Tämän kokeilun myötä on tullut hyvin esille yhtenäisen, valtakunnallisen toimintamallin tarve. LHKK:lla on hyvät mahdollisuudet kehittää kuntouttavaa opetusta, koska TUVA-koulutusta ja nuorten työpajatoimintaa järjestetään jo nyt seutukunnallisesti. Yhteistä nivelvaihetyötä tehdään jo nytkin paljon oppivelvollisten opiskelijoiden tukemiseksi niin, että opiskelijat kiinnittyvät koulutukseen ja oppivelvollisuus toteutuu.

Kuntaliiton kehitysryhmän myötä kuntouttavan opetuksen eräänlaisia pilotteja on joitakin Suomessa. Opiskelijapalveluiden johtaja on tutustunut viime kevään aikana seuraaviin kuntouttavaa opetusta järjestäviin tahoihin: Rotvalli/Nuorten työpaja (Sastamala), Kartturi (Vamia, Vaasa), Voimavara-oppimisympäristö, (Kpedu, Kokkola), Nuorten työpaja, (Omnia, Espoo).

LHKK näkee kuntouttavan opetuksen merkittävänä kehittämisen kohteena ja on erittäin kiinnostunut osallistumaan valtakunnalliseen koordinaatioryhmään. Sari Saukoniemen osaaminen ja kokemus olisivat koordinaatioryhmän työssä eduksi.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Esitys Ehdotetaan Opetus- ja kulttuuriministeriöön, että koordinaatioryhmään nimetään opiskelijapalveluiden johtaja Sari Saukoniemi.

Toimivallan peruste

§ 23 hallintosääntö

Liitteet
Nimeämispyyntö kuntouttavan opetuksen kehittämisen koordinaatioryhmään, OKM

§ 117

EHDOKKAAN NIMEÄMINEN KESTÄVYYSJOHTAMISEN VERKOSTOON

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry, joka on ammatillisen koulutuksen edunvalvoja, perustaa Kestävyysjohtamisen verkoston. Kestävyysjohtamisen verkosto edistää kestävyysjohtamista ja siihen liittyvää osaamista ammatillisessa koulutuksessa sekä vahvistaa koulutuksen järjestäjien yhteistä strategista suuntaa. Verkosto vahvistaa ammatillisen koulutuksen kestävyystyötä ja edistää opetus- ja kulttuuriministeriön linjausten toteutumista. Verkosto on suunnattu ammatillisen koulutuksen johdolle.

Ammattikorkeakouluilla, yliopistoilla ja lukioilla on jo ylimmän johdon kestävyysverkostonsa, jotka suuntaavat toimintaa ja koulutuksen sisältöjä kohti kestävämpiä lähtökohtia. Nyt vastaava kestävyysjohtamiseen keskittyvä johdon verkosto perustetaan ammatilliseen koulutukseen.

Vuonna 2027 aloittavan työryhmän toimikausi on 2027–2028. AMKE on pyytänyt jäsenorganisaatioita nimeämään ehdotuksia työryhmän jäseniksi.

LHKK on kestävän kehityksen edelläkävijä ammatillisissa oppilaitoksissa Suomessa. Kestävyystyötä on tehty jo vuodesta 2014 lähtien, ja kestävyysteema on ollut siitä lähtien yhä suurempi osa koulutuksen järjestämistä, tukipalveluita ja erillisrahoitteisia hankkeita. LHKK:lla on mm. Suomen ensimmäinen kestävän tulevaisuuden mittareilla auditoitu OKKA-säätiön kestävän kehityksen sertifikaatti (2021), OKM:n laatupalkinto vuodelta 2022 (teema kestävä kehitys) sekä Ekokompassi-sertifiointi. Vastuullisuus on erottamaton osa kuntayhtymän toimintajärjestelmää ja arjen työtä.

LHKK:n koulutusjohtaja Anu Teppo on ollut keskeisessä roolissa kestävän kehityksen työssä kuntayhtymässä jo pitkään. Lisäksi hän on ollut rakentamassa OKKA-säätiön kestävän kehityksen auditointijärjestelmää ja toimii yhtenä valtakunnallisista oppilaitosten arvioijista. Anu Teppo on ollut myös Forssan kaupungin ilmastotyöryhmän jäsen vuodesta 2022 lähtien. Hänen kokemuksensa ja osaamisensa olisivat verkostolle eduksi.

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Esitys	LHKK esittää AMKE ry:lle koulutusjohtaja Anu Tepon nimeämistä kestävyysjohtamisen verkostoon.
Toimivallan peruste	§ 23 hallintosääntö

§ 118

KERAMIIKKA-ALAN AMMATILLISEN KOULUTUKSEN LAKKAUTTAMINEN

Ammatillisen koulutuksen rahoitus on muuttunut kuluvan vuoden alusta. Aiemmin osa rahoituksesta perustui koulutuksen järjestäjälle myönnettyihin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin. Vuodesta 2026 lähtien rahoituksen perusteena ovat toteutuneet opiskelijavuodet, suoritetut tutkinnot ja tutkinnon osat sekä koulutuksen jälkeiset tulokset. Järjestämislupiin tuli vuoden 2026 alusta rahoituksessa huomioitava opiskelijavuosien enimmäismäärä niiden opiskelijoiden osalta, jotka eivät ole oppivelvollisuuslain mukaisessa maksuttomassa koulutuksessa.

Uudistus vahvistaa kannusteita oppivelvollisten ja ensimmäistä toisen asteen tutkintoaan suorittavien kouluttamiseen sekä koulutuksen vaikuttavuuteen. Jatkuvan oppimisen ja tutkinnon jo aiemmin suorittaneiden opiskelijoiden osalta rahoituksen kasvuun tulee aiempaa enemmän rajoitteita.

Mitä tämä tarkoittaa Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä

LHKK:ssa ennakoidaan ja seurataan tiiviisti sekä rahoituksen muutosta että seudullisia tarpeita. Kuntayhtymän perustehtävä on tuottaa osaajia ensisijaisesti Lounais-Hämeen tarpeisiin. Koulutussuunnittelun päätavoite on huolehtia siitä, että tutkinnon suorittamisen jälkeen henkilö työllistyy, jatkaa jatko-opintoihin tai siirtyy yrittäjäksi.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä/Forssan ammatti-instituutti on kouluttanut keramiikka-alan artesaaneja vuodesta 1994 lähtien. Keramiikka-alan artesaaneja ei kouluteta enää muualla Suomessa.

Kuntayhtymän viranhaltijajohto on seurannut jo usean vuoden ajan keramiikka-alan kehitystä. Sen osalta on pyritty tekemään yhdessä alan opettajien kanssa toimenpiteitä, joilla alan opiskelijat työllistyisivät alalle tai perustaisivat yrityksen. Uusi rahoitusmalli on kyseisen alan osalta haasteellinen, sillä koulutuksen aloittavilla opiskelijoilla on useimmiten koulutuksen aloittaessaan jo muita tutkintoja taustalla. Tämä, sekä matala alalle työllistyminen tai yritystoiminnan käynnistäminen vaikuttavat siihen, että tutkinnon rahoitus jää jatkossa pieneksi ja jopa kokonaisuutena tappiolliseksi.

Koska Lounais-Hämeen alueen elinkeinoelämä ei työllistä keramiikka-alalta valmistuneita, jää kysymykseksi kannattaako LHKK:n käyttää niukkenevaa rahoitustaan työllistävämpien alojen kustannuksella keramiikka-alan koulutukseen. Seudulle on tulossa isoja investointeja, joiden myötä kasvava osaajien tarve sekä työllistymisen mahdollisuudet ovat selkeät. Asia on hyvin keskeinen, kun LHKK tekee alakohtaista opiskelijavuosisuunnitelmaa muiden kuin oppivelvollisten koulutukseen.

LHKK:ssa on tunnistettu neljä vaihtoehtoa:
1. Jatketaan ennallaan, seuraava opiskelijoiden sisäänotto elokuussa 2027
2. Suunnataan keramiikka-alan opiskelijavalinta ja painotus uudelleen: Valinnassa tavoitteellisuus ja ei-työlliset, yrittäjyyspolku kärkenä, oppisopimus, tarvittaessa pienemmät aloitusmäärät, sisäänotto vain joka toinen vuosi.
3. Tutkinnon osat ja yhteistyö: yhteistyö vapaan sivistystyön kanssa, hakijat maksullisen koulutuksen piiriin, tutkinto ammattiin tähtääville. Yhteistyö tilojen ja laitteiden käytössä muiden toimijoiden kanssa.
4. Hallittu lopetus: Opiskelijavuodet aloille, joilla on parempi työllistyminen. Ei enää uusia opiskelijoita, nykyiset kirjoilla olevat opiskelijat valmiiksi.

Yhteistoimintaryhmä on saanut alustavan suunnitelman tiedoksi 31.8.2026. Asiasta on keskusteltu OKM:n vastuuhenkilön kanssa 8.10.2026. LHKK:n yhtymähallitus on käynyt ohjaavaa keskustelua virkajohdon kanssa 28.10.2026.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Esitys Lakkautetaan keramiikka-alan tutkintokoulutus siten, että uusia opiskelijoita ei enää oteta. Nykyiset opiskelijat voivat suorittaa tutkinnon suunnitellun aikataulun mukaisesti, joten alan koulutus päättyy FAI:ssa keväällä 2028.

Toimivallan peruste § 23 hallintosääntö

§ 119

AIKUISTEN PERUSOPETUKSEN PAIKALLINEN OPETUSSUUNNITELMA

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä aloitti aikuisten perusopetuksen elokuussa 2024. Perusopetukseen tuli laatia ja hyväksyä paikallinen opetussuunnitelmaa, joka hyväksyttiin yhtymähallituksessa 4.6.2024 (§ 54).

Paikallinen opetussuunnitelma täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita paikallisesta näkökulmasta huomioiden alueelliset tarpeet, opiskelijaryhmät ja käytännön toteutustavat. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritetään, miten aikuisten perusopetuksen vaiheet alkuvaihe sisältäen mahdollisen lukutaitovaiheen sekä päättövaihe käytännössä järjestetään.

Aikuisten perusopetuksen käynnistämisen jälkeen tarjonta on painottunut lukutaitovaiheen ja alkuvaiheen opetukseen. Tammikuussa 2027 LHKK on aloittamassa päättövaiheen opintojen tarjonnan. Samassa yhteydessä on ollut tarpeen arvioida ja lisätä alkuvaiheen kokemusten perusteella päättövaiheen kurssitarjontaa.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Esitys Hyväksytään liitteenä olevan aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelma.

Toimivallan peruste § 23 hallintosääntö

Liitteet
Aikuisten perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma

§ 120

SÄHKÖENERGIAN HANKINTA

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on liittynyt Forssan kaupungin hyväksymään sähköenergian hankintasopimukseen vuosille 2024–2027. Sähköenergian hankinta vuosille 2028–2031 on kilpailutettu osana Forssan kaupunki -ryhmän yhteishankintaa, jossa myös kuntayhtymä on mukana.

Kilpailutus on suoritettu ja kaupungin neuvonantajana on toiminut VENI Energia Oy. Valintaperusteena on ollut kokonaistaloudellinen edullisuus ja vertailuperusteena halvin hinta.

Määräaikaan mennessä saatiin neljä tarjousta seuraavilta tarjoajilta:

1. Turku Energia Energiaratkaisut
2. Vaasan Sähkö Myynti Oy
3. Helen Oy
4. Omavoima Oy

Kaikki tarjoajat olivat kelvollisia tarjoamaan ja kaikki tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia.

Tarjousten hintavertailu suoritettiin tarjouspyynnössä ilmoitettujen vertailuperusteiden mukaisesti. Vertailussa käytettävä marginaali muodostettiin kaupankäyntimarginaalista (M, Q, YR) kerrottuna luvulla 1,5 sekä varttispot-marginaalista. Kokonaishintapisteet laskettiin tarjouspyynnössä esitetyllä kaavalla (pienin annettu arvo / tarjottu arvo) × maksimipisteet. Halvin tarjous sai eniten pisteitä.

Tarjousvertailun perusteella edullisimman tarjouksen jätti Turku Energia Energiaratkaisut. VENI Energia Oy suosittaa kyseisen tarjouksen hyväksymistä.

Valmistelija Yhtymäjohtaja

Esitys Yhtymähallitus hyväksyy kuntayhtymän osalta tarjousvertailussa selostetuin perustein edullisimpana Turku Energia Energiaratkaisujen tarjouksen sähköenergian hankinnasta ajanjaksolle 1.1.2028–31.12.2031. Hankinnasta tehdään erillinen kirjallinen hankintasopimus.

Toimivallan peruste § 23 hallintosääntö

§ 121

B-AJOKORTTIOPETUKSEN HANKINTA

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on kilpailuttanut opiskelijoiden B-ajokorttiopetuksen hankinnan vuodelle 2027 ja siihen sisältyy yhden vuoden optiomahdollisuus ajalle 1.1.–31.12.2028. Option käyttöönotosta päätetään erikseen. Hankinta koskee oppivelvollisten ja muiden B-ajokorttia tarvitsevien opiskelijoiden kuljettajakoulutusta.

Hankinta on kilpailutettu Cloudia kilpailutusportaalissa. Tarjoukset tuli jättää 6.11.2026 mennessä.

Määräaikaan mennessä saatiin kaksi tarjousta, joista yksi täytti tarjouspyynnössä asetetut kriteerit ja se on pisteytetty tarjouspyynnössä ilmoitettujen vertailuperusteiden mukaisesti. Vertailuperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus, jossa hinnan painoarvo oli 70 % ja laadun sekä joustavuuden 30 %. Saatu tarjous:

CAP-Group Oy
Pistemäärä 95

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Esitys	Hankintaan B-ajokorttiopetus CAP-Group Oy:ltä kokonaistaloudellisesti edullisimpaan hintaan vuodelle 2027. Vuoden 2028 option käyttöönotosta päätetään erikseen.
Toimivallan peruste	§ 23 hallintosääntö

§ 122

KEVÄTKAUDEN KOKOUSAIKATAULU

Koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuuston ja yhtymähallituksen kevätkauden 2027 kokousaikatauluksi esitetään seuraavaa:

ti 26.1.2027 klo 17.00 Yhtymähallitus
ti 16.2.2027 klo 17.00 Yhtymähallitus
ke 24.3.2027 klo 17.00 Yhtymähallitus
ke 28.4.2027 klo 17.00 Yhtymähallitus
ke 19.5.2027 klo 17.00 Yhtymähallitus
to 20.5.2027 klo 17.00 Yhtymävaltuusto
ke 9.6.2027 klo 17.00 Yhtymähallitus

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Esitys	Hyväksytään kokousaikataulu.
Toimivallan peruste	§ 119 hallintosääntö

§ 123

PÄÄTÖKSET, KIRJELMÄT JA TIEDOTUKSET

- viranhaltijapäätökset 1. - 31.10.2026
- seuraava kokous 9.12. klo 17, Jolie Vanha-Norri, Forssa

Valmistelija	Yhtymäjohtaja
Esitys	Merkitään tiedoksi ja hyväksyttäväksi.
Toimivallan peruste	§ 31 hallintosääntö

Forssan kaupunki		Ote pöytäkirjasta
Kaupunginhallitus	§ 242	12.10.2026
Kaupunginhallitus	§ 262	2.11.2026

Toisen asteen koulutuksen yhteistyön lisääminen

450/12.00.00/2026

KH 12.10.2026 § 242

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, puh. 050 564 0001, jari.kesaniemi(at)forssa.fi

Tilastokeskuksen ennusteiden mukaan 16-vuotiaiden nuorten, eli toisen asteen koulutuksen aloittaneiden henkilöiden määrä laskee huomattavasti Lounais-Hämeessä tulevien vuosien aikana. Vuonna 2010 Lounais-Hämeen viidessä kunnassa asui 562 16-vuotiasta henkilöä. Vuonna 2025 heitä oli 455, vuonna 2030 arvioiden mukaan heitä on 402 ja vuonna 2035 enää 317 henkilöä. (Lähde Tilastokeskus). Tämä on linjassa valtakunnallisen kehityksen kanssa, mutta vaatii toimia koulutuksen järjestämisen suhteen.

Toisen asteen koulutus tarkoittaa perusopetuksen jälkeistä koulutusta, johon kuuluvat lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus. Lounais-Hämeen viiden kunnan nuorista suurin osa hakeutuu joko Forssan yhteislyseon tai Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän ylläpitämän Forssan ammatti-instituutin opiskelijoiksi. Näissä kahdessa oppilaitoksessa opintonsa aloittaneita oppivelvollisia opiskelijoita oli elokuussa 2026 yhteensä 350 (FYL 118, FAI 232). On selvää, että vähenevä nuorten määrä vaikuttaa kummankin oppilaitoksen mahdollisuuksiin järjestää houkuttelevaa ja laadukasta tarjontaa tulevina vuosina.

Forssassa ja Lounais-Hämeessä on ensiarvoisen tärkeää turvata koulutuksen tarjonta. Tämä on myös seudullisen elinkeinopoliittisen ohjelman (Forssan seudun ELPO) keskeinen havainto. Vähenevät opiskelijamäärät tarkoittavat niukkenevia resursseja koulutuksen järjestämiseen, minkä vuoksi olisi olennaista sekä tarkoituksenmukaista lähteä kartoittamaan, miten toisen asteen koulutuksen järjestäjät voisivat yhteisellä suunnittelulla tukea toinen toistaan sekä varmistaa kattava sekä laadukas koulutuksen tarjonta jatkossakin. Tämä voisi tarkoittaa yhteistä suunnittelua esim. koulutuksen resursoinnissa, kehittämis- ja kv-hankkeiden toteuttamisessa, teknologisten järjestelmien kehittämisessä (esim. tekoälystrategia) sekä varautumis- ja jatkuvuussuunnittelussa. Lisäksi suunnittelussa olisi hyvä pohtia yhteistä markkinointia laajemmallekin alueelle tulevia yhteishakuja silmällä pitäen.

Forssan yhteislyseo on Forssan kaupungin ylläpitämä lukio. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän (LHKK) jäsenkuntia on seitsemän, Forssan kaupungilla on suurin osuus peruspääomasta (44%).

Esittelijä

Kaupunginjohtaja vs. Timo Finning

Päätösehdotus

Käynnistetään suunnittelu, jonka tavoitteena on selvittää, miten toisen asteen koulutuksen järjestämismahdollisuuksia tuetaan koulutuksenjärjestäjien keskinäisen yhteistyön lisäämisellä. Perustetaan suunnitteluryhmä ja kutsutaan ryhmään lukion ja LHKK:n edustus. Ryhmältä toivotaan esitystä yhteistyömahdollisuuksista vuoden 2026 loppuun mennessä.

Käsittely

Puheenjohtaja tiedusteli käydyn keskustelun perusteella voidaanko asia palauttaa yksimielisesti valmisteluun siten, että ehdotukseen lisätään ehdotus työryhmän kokoonpanosta sisältäen luottamushenkilöedustuksen (1-2 luottamushenkilöä) ja väljennetään aikataulua tarpeen mukaan.Todettiin, että näin voidaan tehdä.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun yllä ilmenevin ohjeistuksin.

KH 2.11.2026 § 262

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kesäniemi Jari, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. käynnistää suunnittelun, jonka tavoitteena on selvittää, miten toisen asteen koulutuksen järjestämismahdollisuuksia voitaisiin tukea koulutuksenjärjestäjien keskinäisen yhteistyön lisäämisellä.

2. perustaa suunnitteluryhmän, johon lukio ja LHKK lähettävät omat edustajansa. Lisäksi ryhmään kutsutaan lukion hallituksen puheenjohtaja ja LHKK:n hallituksen puheenjohtaja.

3. pyytää ryhmältä esityksen yhteistyömahdollisuuksista 28.2.2027 mennessä.

Muutettu

Forssan kaupunki Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus § 242 12.10.2026
Kaupunginhallitus § 262 2.11.2026

päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää

1. käynnistää selvityksen miten toisen asteen koulutuksen järjestämismahdollisuuksia voitaisiin tukea koulutuksenjärjestäjien keskinäisen yhteistyön lisäämisellä.

2. perustaa selvitysryhmän, johon lukio ja LHKK lähettävät omat edustajansa. Lisäksi ryhmään kutsutaan lukion johtokunnan puheenjohtaja ja LHKK:n hallituksen puheenjohtaja.

3. pyytää ryhmältä esityksen yhteistyömahdollisuuksista 28.2.2027 mennessä.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti muutetun päätösehdotuksen.

Otteen oikeaksi todistaa 9.11.2026

Anne-Mari Into
toimistosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.

Forssan kaupunki		Ote pöytäkirjasta
Kaupunginhallitus	§ 242	12.10.2026
Kaupunginhallitus	§ 262	2.11.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 262

Oikaisuvaatimuskielto

Päätöksestä ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

VISIO

KAIKILLE KOTOISA FORSSA

MISSIO

Mahdollistamme hyvän elämän, kestävän tulevaisuuden ja uusien mahdollisuuksien syntymisen Forssassa.

ARVOT

Avoimuus

Lupaamme rakentaa luottamusta, toimia avoimesti ja ottaa mukaan yhteiseen onnistumiseen asukkaat, yhteisöt ja yritykset.

Rohkeus

Lupaamme reagoida muutokseen, kokeilla uutta ja tehdä myös vaikeita päätöksiä.

Turvallisuus

Lupaamme edistää turvallista arkea ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.

KOTOISA KAUPUNKI

Rakennamme yhdessä Forssaa ja kaupunkiorganisaatiota, jossa on hyvä ja turvallista elää, tehdä työtä, yrittää ja kuulua yhteisöön.

Teemme itse

- Lupaamme pitää arjen palvelut saavutettavina, toimivina, turvallisina ja toimintavarmoina.
- Lupaamme panostaa viihtyisään ja hyvinvointia lisäävään yhteisöön ja työ- ja elinympäristöön.
- Lupaamme tehdä Forssasta yrityksille paikan, jossa on helppo aloittaa, kasvaa ja juurtua.

Teemme yhdessä

- Mahdollistamme monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet yhdessä yhteisöjen kanssa.

KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ

Kestävä Forssa syntyy järkevistä valinnoista ja yhteisestä vastuusta. Jatkamme järkivihreää työtä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävillä ratkaisuilla.

Teemme itse

- Lupaamme toimia ympäristövastuullisesti ja vaalia kestävää, monimuotoista ja pitkäikäistä elinympäristöä sekä hillitä ilmastonmuutosta ja sopeutua siihen.
- Lupaamme toimia resurssiviisaasti.
- Lupaamme ehkäistä eriarvoistumista ja vahvistaa kaikkien mahdollisuuksia hyvään elämään.

Teemme yhdessä

- Rakennamme koko kaupunkiyhteisön järkivihreää toimintatapaa yhdessä asukkaiden, yritysten, oppilaitosten ja järjestöjen kanssa.

KANSAINVÄLINEN KASVUALUSTA

Kansainvälisyys on osa Forssan historiaa, nykyisyyttä ja tulevaisuutta. Rakennamme kaupunkia, joka tukee yritysten kansainvälistä kasvua, vetää puoleensa osaajia, yrityksiä ja investointeja läheltä ja kaukaa sekä tarjoaa jokaiselle mahdollisuuden kuulua yhteisöön ja saada potentiaalinsa käyttöön.

Teemme itse

- Lupaamme tukea yritysten kansainvälistymistä sekä vahvistaa Forssan vetovoimaa osaajien, yritysten ja investointien sijoittumispaikkana.
- Lupaamme kehittää palveluitamme kansainvälisyyden tarpeet huomioiden ja tehdä niistä helposti saavutettavia.

Teemme yhdessä

- Tuemme uusia asukkaita juurtumaan Forssaan osaksi kaupunkiyhteisöä ja työelämää ja vahvistamme verkostoja ja yhteistyömahdollisuuksia yhdessä yritysten, oppilaitosten, järjestöjen ja maakunnallisten toimijoiden kanssa.

Sopimus uraohjaajan yhteisviran perustamisesta ja asiaa koskevan sopimuksen hyväksyminen, Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Päätös	Työllisyysjaosto hyväksyi ehdotuksen.
Päätösehdotus	Työllisyysjaosto päättää: 1. Hyväksyä liitteenä olevan sopimuksen uraohjauksen palveluiden osalta. 2. Valtuuttaa elinvoimajohtajan tekemään teknisluonteisia korjauksia ja allekirjoittamaan sopimuksen. 3. Esittää Hämeenlinnan kaupunginhallitukselle ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhtymähallitukselle, että ne perustavat kuntalain (410/2015) 53§:n mukaisen uraohjaajan yhteisviran (1 kpl) 1.1.2027 alkaen edellä esitetyn mukaisesti.
Esittelijä	elinvoimajohtaja Niklas Lähteenmäki
Kokouskäsittely	Kalle Lahtinen poistui kokouksesta klo 18.07 pykälän käsittelyn ajaksi ja palasi takaisin kokoukseen pykälän käsittelyn jälkeen klo 18.21.
Valmistelija/lisätiedot	työllisyysjohtaja Mira Sillanpää, p. 050 569 4638 opiskelijapalveluiden johtaja, Sari Saukoniemi yhtymäjohtaja, Maaria Silvius
Selostus	Työvoimapalvelut siirtyivät pysyvästi kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien. Hämeenlinnan kaupunki toimii jatkossa vastuukuntana järjestäen lakisääteiset palvelut koko TyöHämeen työllisyysalueella. Lakisääteisiin työvoimapalveluihin kuuluu mm. ammatinvalinta- ja uraohjauksen tehtävät. Lakisääteisten työvoimapalveluiden tueksi ja asiakkaiden koulutuksiin ohjautumisen edistämiseksi tarvitaan siten ammatilliseen koulutukseen liittyvää osaamista myös työllisyyspalveluihin. Käytännön asiakastyön toteuttamiseksi TyöHäme hankkii Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymältä 0,8 henkilötyövuotta uraohjauksen palvelua TyöHämeen käyttöön 1.1.2027 alkaen. Tarkoituksena on, että TyöHämeen työllisyysalue / Hämeenlinnan kaupunki ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä tekevät toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen yhteisviran perustamisesta kuntalain (410/2015) 53 §:n mukaisesti. Yhteisvirassa toimivan pääasialliset työtehtävät koostuvat lakisääteisistä työvoimapalveluita tukevista uraohjauksen tehtävistä sekä urataitojen ohjauksesta. Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä (23.03.2023/380) työnhakijan palveluprosessiin liittyvät jaettavat viranomaistehtävät koskevat

tieto- ja neuvontapalvelua, asiantuntija-arviointia, ammatinvalinnanohjausta ja uraohjausta (6 luku, 50-52§) pl. laillistettuun psykologin tehtäviin kuuluvat tehtävät.

Käytännön asiakastyön toteuttamiseksi työllisyyspalvelu hankkii tuottajalta 0,8 henkilötyövuoden uraohjauksen palvelua TyöHämeen käyttöön 1.1.2027 alkaen. Uraohjauksen tehtävänä on tuoda ammatilliseen koulutukseen liittyvää osaamista työllisyysalueen palveluihin ja käytännön asiakastyöhön sekä palvelujen ja prosessien kehittämiseen. Tähän kokonaisuuteen kuuluu mm.:

· Tukea asiakkaan työllistymistä, urasuunnittelua ja osaamisen kehittämistä huomioiden asiakkaan vahvuudet sekä työmarkkinoiden osaamistarpeet.
· Vahvistaa asiakkaan urataitoja ja kykyä tehdä tietoisia, pitkäjänteisiä uravalintoja.
· Tunnistaa työmarkkinoiden osaamistarpeet lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.
· Auttaa asiakasta tunnistamaan vahvuutensa, siirrettävän osaamisensa ja kehittämistarpeensa suhteessa työmarkkinoiden kysyntään.
· Ohjaa tarkoituksenmukaisiin koulutus-, oppisopimus-, valmennus- ja työllistymisratkaisuihin, jotka tukevat sekä asiakkaan tavoitteita että alueen työvoimatarpeita.

Erityisesti nuorten ja kansainvälisten asukkaiden uraohjauksessa korostuu merkityksellisyyden rakentaminen yhdistämällä nuoren omat arvot, kiinnostuksen kohteet, oppimistavoitteet ja työmarkkinoiden kysyntä. Tavoitteena on tukea henkilöiden motivaatiota, tulevaisuususkoa ja sitoutumista koulutus- ja urapolkuihin, jotka ovat sekä henkilökohtaisesti merkityksellisiä että työelämän kannalta vaikuttavia.

Palvelut ovat ensiarvoisen tärkeitä osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi ja ammatillisen liikkuvuuden edistämiseksi työllisyysalueella.

Yhteisvirassa työskentelevän uraohjaajan työnantajavelvoitteista huolehtii esitetyn sopimuksen mukaan Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä. Palvelussuhteen ehdot määräytyvät työnantajan soveltaman virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Yhteisvirassa olevat henkilöt työskentelevät TyöHämeen työllisyysalueen tehtävissä sopimuksen mukaisesti osana TyöHämeen työllisyyspalveluiden henkilöstöä. Operatiivisesta työnjohdosta vastaa TyöHämeen työllisyyspalvelu.

Palvelusta maksettava korvaus on enintään 4 000 euroa/henkilötyökuukasi (sisältäen sivukulut, matkakulut ja välineet) ja vuodessa enintään 40 000

euroa/henkilötyövuosi. Hintaan lisätään arvonlisävero. Korvaus pitää sisällään kaikki uraohjauksen palveluista aiheutuvat kustannukset. Korvaus maksetaan tuottajan laskutuksen perusteella. Viimeinen lasku tulee kirjata laskutusvuodelle ja laskuttaa viimeistään seuraavan vuoden tammikuun kahdeksanteen päivään mennessä. Palvelun hinnoittelusta ja siinä mahdollisesti tapahtuvista muutoksista neuvotellaan osapuolten kesken vuosittain elo-syyskuussa.

Liitteet
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän uraohjauksen sopimusluonnos

Liitteet	Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä, uraohjauksen sopimusluonnos
Muutoksenhaku	Oikaisuvaatimus / Kuntalaki

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä
Niina Salopelto Hallintosihteeri,11400 12.11.2026

TIEDOKSIANTO

Tiedoksiantaja Hallintosihteeri Niina Salopelto

Annettu tiedoksi sähköisesti
Päivämäärä:

MUUTOKSENHAKUOHJE

Muutoksenhakuohje löytyy päätösotteen lopusta.

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä
Niina Salopelto Hallintosihteeri,11400 12.11.2026

Liite kuntien sopimukseen TyöHämeen työllisyysalueesta: yhteistoimintasopimus yhteisvirasta lain työvoimapalveluiden järjestämisestä (23.3.2023/380) ammatinvalintaan ja uraohjaukseen

1. SOPIMUKSEN OSAPUOLET

Hämeenlinnan kaupunki ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä sopivat tällä sopimuksella kuntalain 410/2015 53§ mukaisen uraohjaajan yhteisviran (1 kpl) perustamisesta sekä viranomaistehtävistä, joita yhteisvirkaan nimetty viranhaltija/ viranhaltijat hoitavat. Lisäksi sopimuksessa sovitaan mm. kustannusten jakamisesta, työn organisoimisesta ja johtamisesta, työnantajavelvoitteista, TyöHämeen linjausten ja tavoitteiden noudattamisesta sekä tietosuojasta ja tietoturvasta huolehtimisesta.

Tilaaja:

TyöHämeen työllisyysalue, vastuukuntana Hämeenlinnan kaupunki

Wetterhoffinkatu 2

13100 Hämeenlinna

Yhteyshenkilöt

Sopimusasioissa työllisyysjohtaja Mira Sillanpää

Käytännön toteutuksessa Anssi Keränen

Tuottaja:

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Yhteyshenkilöt: Sari Saukoniemi, opiskelijapalveluiden johtaja

Vastuuhenkilö: Maaria Silvius, yhtymäjohtaja

2. SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

TyöHämeen työllisyysalueen kuntien välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti Hämeenlinnan kaupunki toimii vastuukuntana ja työvoimaviranomaisena. Tällä sopimuksella Hämeenlinnan kaupunki sopii Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän kanssa yhteisviroista. Työtehtävät koostuvat lakisääteisiä työvoimapalveluita tukevista ammatinvalinta- ja uraohjauksen tehtävistä (Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 23.03.2023/380). Virkanimike on uraohjaaja.

Sopijaosapuolet ovat rakentaneet työllisyyden tueksi uraohjauksen yhteistyömallin, jonka avulla turvataan osaavan työvoiman saatavuus alueen yrityksille ja työnantajille, edistetään yrittäjyyttä sekä työllisyysalueen kuntien asukkaiden urataitoja ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia. Lisäksi ammatillisella uraohjauksella varmistetaan heikommassa asemassa olevien (nuoret, kansainväliset asukkaat ja yli 12 kk työttömänä olevien) työllistymisen nopeutuminen. Uraohjauksella edistetään myös työvoiman liikkuvuutta. Toiminnan tueksi on laadittu erilliset mittarit.

3. Palveluiden järjestämiseksi ja tuottamiseksi sovitut tehtävät

Yhteisvirassa toimivien pääasialliset työtehtävät koostuvat lakisääteisistä työvoimapalveluita tukevista uraohjauksen tehtävistä sekä urataitojen ohjauksesta. Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä (23.03.2023/380) työnhakijan palveluprosessiin liittyvät jaettavat viranomaistehtävät koskevat tieto- ja neuvontapalvelua, asiantuntija-arviointia, ammatinvalinnanohjausta ja uraohjausta (6 luku, 50–52§) pl. laillistettuun psykologin tehtäviin kuuluvat tehtävät.

Käytännön asiakastyön toteuttamiseksi työllisyyspalvelu hankkii tuottajalta 0,8 henkilötyövuoden uraohjauksen palvelua TyöHämeen käyttöön 1.1.2027 alkaen. Uraohjauksen tehtävänä on tuoda ammatilliseen koulutukseen liittyvää osaamista työllisyysalueen palveluihin ja käytännön asiakastyöhön sekä palvelujen ja prosessien kehittämiseen. Tähän kokonaisuuteen kuuluu mm.:

1) Uraohjaaja tukee asiakkaiden työllistymistä, urasuunnittelua ja osaamisen kehittämistä yhdistämällä asiakkaan vahvuudet, kiinnostuksen kohteet, arvot ja työmarkkinoiden muuttuvat osaamistarpeet. Tavoitteena on vahvistaa asiakkaan urataitoja ja kykyä tehdä tietoisia, pitkäjänteisiä uravalintoja sekä löytää ratkaisuja, jotka tukevat sekä yksilön tavoitteita että alueen työvoima- ja osaamistarpeita.

2) Uraohjauksessa tunnistetaan työmarkkinoiden kysyntä eri aikajänteillä:
Lyhyen aikavälin tarpeet kohdistuvat työvoimapula-aloille, joilla on välitön tarve uusille työntekijöille.

   Keskipitkän aikavälin tarpeet liittyvät kasvaviin ja kehittyviin toimialoihin, joiden osaajatarpeen arvioidaan jatkuvan myös tulevina vuosina.

   Pitkän aikavälin tarpeet perustuvat yhteiskunnallisiin ja globaaleihin kehitystrendeihin, kuten digitaaliseen murrokseen, vihreään siirtymään, teknologiseen kehitykseen ja väestörakenteen muutoksiin, jotka muokkaavat tulevaisuuden työelämää ja osaamistarpeita.

3) Uraohjaaja auttaa asiakkaita tunnistamaan omat vahvuutensa, siirrettävän osaamisensa ja kehittämismahdollisuutensa suhteessa näihin työmarkkinoiden tarpeisiin sekä löytämään tarkoituksenmukaisia koulutus-, oppisopimus-, valmennus- ja työllistymisratkaisuja.

Erityisesti nuorten ja kansainvälisten asukkaiden uraohjauksessa korostuu **merkityksellisyyden rakentaminen** yhdistämällä nuoren omat arvot, kiinnostuksen kohteet, oppimistavoitteet ja työmarkkinoiden kysyntä. Tavoitteena on tukea henkilöiden motivaatiota, tulevaisuususkoa ja sitoutumista koulutus- ja urapolkuihin, jotka ovat sekä henkilökohtaisesti merkityksellisiä että työelämän kannalta vaikuttavia.

Keskeiset vastuut

- asiakkaiden osaamisen, vahvuuksien, uratavoitteiden ja kehittämistarpeiden tunnistaminen
- kysyntälähtöinen uraohjaus työmarkkinoiden lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin osaamistarpeet huomioiden
- urataitojen, työnhakuvalmiuksien ja itsenäisen urasuunnittelun vahvistaminen
- koulutus-, työ-, oppisopimus- ja valmennuspolkujen suunnittelu ja yhteensovittaminen

- oppimisvalmiuksien, kouluttautumismotivaation ja palvelutarpeiden arviointi
- asiakkaiden ohjaaminen nopeisiin ja joustaviin koulutus- ja työllistymisratkaisuihin
- koulutuspolkujen ja verkostoyhteistyön kehittäminen koulutuksen järjestäjien, työnantajien ja muiden toimijoiden kanssa
- koulutusjärjestelmän asiantuntijana toimiminen sekä henkilöstön tukeminen osaamis- ja koulutuskysymyksissä
- yksilö- ja ryhmäohjauksen toteuttaminen sekä uusien palvelumallien pilotointi
- kansainvälisten asiakkaiden ammatinvalinnan ja uraohjauksen kehittäminen sekä yhteiskuntaorientaation sisällöntuotanto yhteistyössä kuntien kanssa
- osallistuminen TyöHämeen työllisyysalueen palvelujen ja toimintamallien kehittämiseen.

Osapuolet sitoutuvat kehittämään työllisyysalueen yhteistä toimintamallia työllisyysalueen eduksi ja toimimaan sen mukaisesti. Toimintamallissa huomioidaan alueen moninaisuus. Osapuolet vastaavat yhdessä TyöHämeen työllisyysjaostossa päätettyjen tavoitteiden mukaisesta työvoimapalvelujen järjestämisestä, palveluiden ja toimintojen kehittämisestä ja tuottamisesta sekä seurannasta, että viestinnästä. Tuottaja sitoutuu tuottamaan ja toimittamaan seurantatietoa vastuukunnalle erikseen sovittavalla tavalla. Tiedolla johtamista ja tavoitteiden seurantaa tehdään työllisyysalueen keskitetyissä palveluissa.

4. Organisaatio ja yhteisvirassa oleva henkilöstö

Uraohjauksen viranhaltija työskentelee tuottajan ja Hämeenlinnan kaupungin yhteisvirassa ja on osa työllisyysalueen organisaatiota. Vastuukunta vastaa yhteisvirassa olevien henkilöiden perehdytyksestä lakisääteisten tehtävien osalta. Yhteisvirassa olevat sitoutuvat toiminnan kehittämiseen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Lakisääteisiä työvoimapalveluita tukevia ammatinvalinta- ja uraohjauksen tehtäviä tarjoavan henkilön on oltava virkasuhteessa.

Esihenkilönä toimii Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän opiskelijapalveluiden johtaja. TyöHämeelle tehtävän operatiivisen työn sisällöstä, organisoimisesta ja johtamisesta sopivat esihenkilö ja TyöHämeen palvelupäällikkö tämän sopimuksen tavoitteiden mukaisesti.

Työn suorituspaikkana toimii ensisijaisesti Forssan yhteispalvelupiste (mm. Helmi, Virtaamo), toisena Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän päätoimipaikka sekä Forssan seudun kuntien TyöHämeen muut palvelupisteet.

Osa työstä voidaan tehdä etänä siltä osin, kun se ei koske suoraan asiakasohjaustyötä. Lähtökohtana on, että tapaamiset hoidetaan kasvokkain.

Yhteisvirka on osa TyöHämeen laskennallista resurssia. Tuottaja vastaa kaikista työnantajan velvoitteista lainsäädännön mukaisesti (mm. palkanmaksusta, työvälineistä, työnantajavelvoitteista, työsuojelusta, työturvallisuudesta). Tilaaja ja tuottaja sopivat yhdessä työnsuorittamiseen osoitettavasta henkilöstöstä. Työllisyysalue antaa tarvittavat oikeudet järjestelmiin työntehtävien suorittamiseen liittyen.

Uraohjauksen tuottamisessa tapahtuvat keskeytykset (esim. loma-ajat) sovitaan yhteistyössä sopijaosapuolen kanssa. Lyhytaikaiset sairaspoissaolot, alle 10 päivää kestävät yhtäjaksoiset poissaolot, eivät vaikuta sopimuksen toimeenpanoon tai maksettavaan korvaukseen. Pitempien poissaolojen (yli 10 päivää kestävät yhtäjaksoiset poissaolot) osalta poissaolot vähennetään laskutuksessa tai vaihtoehtoisesti työpanoksen täyttämiseen voidaan ottaa toinen tekijä.

5. Hinta ja laskutus

Palvelusta maksettava korvaus on enintään 4000 euroa/henkilötyövuosi/kuukasi (sisältää sivukulut, matkakulut ja välineet) ja vuodessa enintään 40 000 euroa/henkilötyövuosi. Hintaan lisätään arvonlisävero. Korvaus pitää sisällään kaikki ammatillisen uraohjauksen palveluista aiheutuvat kustannukset. Korvaus maksetaan neljännesvuosittain tuottajan laskutuksen perusteella. Viimeinen lasku tulee kirjata laskutusvuodelle ja laskuttaa viimeistään seuraavan vuoden tammikuun kahdeksanteen päivään mennessä.

Palvelun hinnoittelusta ja siinä mahdollisesti tapahtuvista muutoksista neuvotellaan osapuolten kesken vuosittain elo-syyskuussa.

6. Asiakastietojen käsittely ja valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

Henkilö- ja työnvälitystyötä koskeva arkistointi hoidetaan vastuukunnan Hämeenlinnan kaupungin toimesta. TyöHämeen työllisyysalueen työllisyysjaosto toimii yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/679 tarkoittamana rekisterinpitäjänä, jollei erikseen ole muuta sovittu. Tuottajan velvoitteena on käyttää tehtävän hoitamiseksi välttämättömien asiakastietojen käsittelyssä työvoimapalvelujen valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja sekä työllisyysalueelle hyväksyttyjä muita tietojärjestelmiä. Asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisista tietojärjestelmäpalveluista säädetään tarkemmin Työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain (23.3.2023/380) 13 luvussa.

7. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan tilaajan ja tuottajan välisillä neuvotteluilla. Tarvittaessa erimielisyydet ratkaistaan neuvotteluilla yhteisesti työllisyysalueen työllisyysjaostossa. Jos yhteisymmärrystä ei synny, asia ratkaistaan hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa tai riita-asiana Kanta-Hämeen käräjäoikeudessa.

8. Sopimuksen voimassaolo ja sen muuttaminen

Tämä on liite TyöHämeen kuntien yhteistyösopimukseen. Sopimus tulee voimaan, kun sopimus on hyväksytty TyöHämeen työllisyysjaostossa sekä Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhtymähallituksessa, ja allekirjoitettu. Sopimuksen voimaantulo edellyttää myös Hämeenlinnan kaupunginhallituksen ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhtymähallituksen yhtäpitäviä päätöksiä viran perustamisesta kuntalain 53 §:n mukaisesti.

Palveluiden tuottamiseksi siirrettävät viranomaistehtävät astuvat voimaan 1.1.2027 ja ovat voimassa toistaiseksi. Sopimusta voidaan muuttaa ja se voidaan purkaa sopijapuolten keskinäisellä sopimisella 12 kk irtisanomisajalla.

9. Sopimuksen voimaantulo ja allekirjoitus

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä
Niina Salopelto Hallintosihteeri,11400 12.11.2026

___.____.2026 Hämeenlinna

Maaria Silvius

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Niklas Lähteenmäki

Hämeenlinnan kaupunki

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä
Niina Salopelto Hallintosihteeri,11400 12.11.2026

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Nimeämispyyntö

30.10.2026

VN/31449/2026
VN/31449/2026-OKM-1

Jakelussa mainituille

Nimeämispyyntö kuntouttavan opetuksen kehittämisen koordinaatioryhmään

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää jakelussa mainittuja tahoja nimeämään edustajansa valtakunnalliseen koordinaatioryhmään kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Työryhmän tehtävänä on koordinoida valtakunnallisen kuntouttavan opetuksen toimintamallin kehittämistä koulutuksen järjestäjien, opiskeluhuoltopalvelujen ja nuorten työpajatoiminnan sekä tarvittaessa muiden toimijoiden yhteistyönä tukemalla opiskelijoiden koulutukseen osallistumista, hyvinvointia ja toimintakykyä.

Tausta

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) on tarkoitettu opiskelijoille, jotka tarvitsevat opiskeluvalmiuksiensa vahvistamista perusopetuksen jälkeen, ennen siirtymistä tutkintokoulutukseen ammatillisessa koulutuksessa tai lukiossa. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus mahdollistaa joustavia ja yksilöllisiä opintopolkuja, erityistä tukea sekä opiskelijan tarpeiden mukaista ohjausta. Käytännössä osa opiskelijoista tarvitsee kuitenkin huomattavasti nykyistä intensiivisempää ja kokonaisvaltaisempaa moniammatillista tukea, jotta oppivelvollisuuslain mukainen koulutus toteutuu. Kuntouttavan opetuksen valtakunnallisella toimintamallilla vastataan tähän tarpeeseen.

Määräaika

Koordinaatioryhmä asetetaan ajalle 1.12.2026-31.8.2027.

Kuntouttavan opetuksen kehittämisen koordinaatioryhmän asettamispäätöksen luonnos on liitteenä.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Opetus- ja kulttuuriministeriö				
PL 29 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 10 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.okm(at)gov.fi

Nimeämisehdotukset

Jotta työryhmän jäsenet voidaan asettaa sukupuolten tasa-arvon edistämisvelvoitteen mukaisesti, pyydetään nimeämään sekä mies- että naisedustaja.

Nimeämisessä pyydetään huomioimaan lisäksi, että kustakin maakunnasta nimettävä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen koulutusjohtaja tai vastaava henkilö toimii yhteistyössä alueensa muiden tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestäjien kanssa kuntouttavan opetuksen kehittämisessä. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestäjien toivotaan sopivan yhteistyössä alueellaan (maakunnassa) koordinaatioryhmään ehdotettavasta henkilöstä.

Opetushallinnon ohjaus- ja säätelypalvelu Oivasta löytyy ajantasainen tilanne tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestäjistä (75 koulutuksen järjestäjää) https://oiva.okm.fi/fi/jarjestamis-ja-yllapitamisluvat/tuva. Palvelussa on mahdollista suodattaa järjestäjät kotipaikan maakunnan mukaan. Järjestämislupa voi kuitenkin mahdollistaa koulutuksen järjestämisen useamman kuin yhden maakunnan alueella, mikä selviää tarkemmin lupapäätöksissä määriteltyjä toiminta-alueita tarkastelemalla.

Sosiaali- ja terveysministeriön edustajaksi toivotaan oppilas- ja opiskeluhuollosta vastaavaa virkahenkilöä.

Ehdotukset jäseniksi tulee toimittaa viimeistään 20.11.2026 opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamon sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.okm(at)gov.fi.

Ylijohtaja Petri Lempinen

Opetusneuvos Jukka Lehtinen

Liitteet
Luonnos kuntouttavan opetuksen kehittämisen koordinaatioryhmän asettamispäätöksestä

Jakelu
OKM, VAPOS Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaan sivistystyönosasto
OKM, NUOLI nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto
OKM, LAMOS Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osasto
Sosiaali- ja terveysministeriö
Opetushallitus
Suomen Kuntaliitto
Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys, AMKE ry
Sivistysala ry
Opetusalan ammattijärjestö, OAJ
Finlands svenska lärarförbund FSL
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI
Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
Kansaneläkelaitos

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestäjät

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anders Adlercreutz
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Mikaela Nylander
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Westerholm
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Heidi Backman

VN/31449/2026-OKM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

LOUNAIS-HÄMEEN
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Aikuisten perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma

Forssan ammatti-instituutti

Sisällys

Aikuisten perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma 1
1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta 3
2. Opetuksen järjestämisen lähtökohdat 5
3. Aikuisten perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet 10
4. Oppimaan oppimisen ja yhteiskuntaan integroitumisen toimintakulttuuri 14
5. Ohjaus, oppimisen ja opiskelun tuki, opiskeluhuolto ja kurinpidollisten keinojen käyttö 18
6. Yhteistyö ja opetuksen järjestäminen 22
7. Oppimisen arviointi 23
8. Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opetus 31
9. Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opetus 40
10. Liitteet 46

1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta

Paikallinen opetussuunnitelma täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita paikallisesta näkökulmasta. Paikallisessa opetussuunnitelmassa luodaan yhteinen perusta aikuisten perusopetuksen toteuttamiselle. Se on työkalu, joka määrittää opetuksen järjestäjän toimintaa ja oppilaitoksen työtä. Paikallinen opetussuunnitelma liittää aikuisten perusopetuksen koulutuksen järjestäjän omistajakuntien toimintaan ja sen kautta voidaan myös luoda tavoitteita ja arvioida. Opetussuunnitelmaa tarkastellaan vuosittain ja päivitetään tarpeen mukaan.

1.1. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä toimii koulutuksen järjestäjänä. Koulutuksen toteuttaa kuntayhtymän omistama Forssan ammatti-instituutti.

Aikuisten perusopetusta tarjotaan niille, jotka suorittavat perusopetusta oppivelvollisuusiän päätyttyä. Perusopetus jaetaan kahteen eri vaiheeseen alku- ja päättövaiheeseen. Tarvittaessa alkuvaihe voi lisäksi sisältää lukuvaiheen, jos opiskelijan luku- ja kirjoitustaito on puutteellinen. Aikuisten perusopetus perustuu henkilökohtaistamiseen ja opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa huomioidaan opiskelijan aiempi osaaminen. Oppilaitoksen käytänteiden ja yhdenmukaisuuden vuoksi jatkossa tästä opiskelusuunnitelmasta käytetään nimitystä henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS).

Aikuisten perusopetuksen ohjausjärjestelmän avulla huolehditaan koulutuksen tasa-arvosta ja laadusta sekä luodaan edellytykset opiskelulle. Ohjausjärjestelmän muodostavat

- perusopetuslaki ja -asetus
- valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (tuntijakoasetus)
- opetussuunnitelman perusteet sekä
- paikallinen opetussuunnitelma ja siihen perustuva lukuvuosisuunnitelma.

Paikallinen opetussuunnitelma tulee laatia perusopetuslain ja –asetuksen mukaan sekä tavoitteet ja tuntijaon määrittävän valtioneuvoston asetuksen pohjalta. Opetuksen järjestämistä ohjaa ja tukee opetussuunnitelman perusteet.

Aikuisten perusopetuksessa käytetään oppilaan sijaan käsitettä opiskelija ja aikuisten perusopetus on osa aikuiskoulutusjärjestelmää. Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, opintojen ohjausta sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea.

Paikallinen opetussuunnitelma täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita. Paikallisessa opetussuunnitelmassa luodaan yhteinen perusta ja suunta päivittäiselle koulutyölle. Paikallinen opetussuunnitelma linjaa oppilaitoksen ja opetuksen järjestäjän työtä ja on pedagoginen työkalu.

1.2. Paikallisen opetussuunnitelman laatimista ohjaavat periaatteet

Paikallisesta opetussuunnitelmasta, arvioinnista ja kehittämisestä vastaa opetuksen järjestäjä. Opetussuunnitelmaan tulee täydentää paikallinen näkökulma, sen olosuhteet, erityispiirteet ja mahdollisuudet huomioon ottaen. Opetussuunnitelmaan kirjataan opetuksen ja oppimisen arvioinnin, opiskelun ohjauksen, tuen ja opiskeluhuollon sekä yhteistyön ja erityistilanteissa tapahtuvan opetuksen toteuttaminen.

1.3. Paikallisen opetussuunnitelman arviointi ja kehittäminen

Perusopetuslain mukaisesti opetuksen järjestäjän on arvioitava antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistuttava ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Suurin osa siitä on itsearviointia. Itsearvioinnissa voidaan hyödyntää kansallista arviointia ja kehittämishankkeiden tuloksia. Perustana ovat perusopetuksen valtakunnalliset laatukriteerit, joiden käytöstä päättää opetuksen järjestäjä. Arvioinnin tarkoituksena on koulutuksen kehittäminen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Paikallista opetussuunnitelmaa ja lukuvuosisuunnitelman toteutumista on seurattava, arvioitava ja kehitettävä säännöllisesti.

1.4. Paikallisen opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut

Opetuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman ja sitä tarkentavan lukuvuosisuunnitelman sekä muut tarvittavat suunnitelmat aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita noudattaen.

Opetuksen järjestäjä huolehtii paikallisen toimintaympäristön huomioon ottamisesta, kielivalinnoista, opetussuunnitelman muodosta, henkilöstön suunnittelu- ja kehittämisvastuusta, opiskeluhuollon järjestämisestä ja kotoutumista edistävästä toiminnasta suunnitelmaa laadittaessa.

Opetuksen järjestäjä päättää lukutaitovaiheen, alkuvaiheen ja päättövaiheen opetustarjonnasta sekä täydentävistä suunnitelmista ja ohjelmista sekä mahdollisista muista paikallisista ratkaisuista.

2. Opetuksen järjestämisen lähtökohdat

2.1. Aikuisten perusopetuksen kohderyhmät

Aikuisten perusopetuksen kohderyhmiä ovat

- perusopetuksen loppuvaiheessa Suomeen tulleet nuoret, jotka eivät ole ehtineet saada perusopetuksen päättötodistusta valmiiksi oppivelvollisuusikäisinä tai joiden valmiudet ovat jääneet heikoiksi perusopetuksen aikana
- 17–25 -vuotiaat maahanmuuttajataustaiset, jotka eivät voi osallistua oppivelvollisuusikäisille järjestettävään opetukseen ikänsä takia, mutta tarvitsevat perusopetuksen päättötodistusta ja opiskeluvalmiuksia jatkaakseen opintoja toisella asteella
- muut maahanmuuttajataustaiset aikuiset, jotka heikon peruskoulutuksensa takia tarvitsevat erityisesti perusopetuksen alkuvaiheen opetusta, kuten luku- ja kirjoitustaitoa sekä matemaattisia valmiuksia tai jotka tarvitsevat päättötodistusta päästäkseen jatko-opintoihin
- vangit, joilta puuttuu perusopetuksen päättötodistus tai joilla ei ole tarvittavia opiskeluvalmiuksia jatkaakseen opintoja toisella asteella
- aikuiset romanit, joilla on vain vähän peruskouluopintoja tai peruskoulun päättötodistus puuttuu
- muut aikuiset, jotka ovat keskeyttäneet peruskoulun oppivelvollisuusikäisinä
- aikuiset, jotka opiskelevat yhtä tai useampaa oppiainetta aineopiskelijana ja/tai haluavat korottaa perusopetuksen arvosanoja

2.2. Opetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

Aikuisten perusopetus on perustuslain mukaan maksutonta ja opetuksen järjestäjä päättää aikuisten perusopetusta järjestettäessä, miltä osin perusopetuslakia noudatetaan ja mihin etuuksiin opiskelija on oikeutettu. Perusopetuslain mukaan opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, opiskeluohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Opiskeluympäristön on oltava turvallinen. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki ohjaa opiskeluhuollon järjestämistä. Perusopetuslakia ja perustuslakia täydentävät kansainväliset ihmisoikeussopimukset. (APOPS 2017.)

Perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijakoasetus, opetussuunnitelman perusteet sekä tämä paikallinen opetussuunnitelma ja siihen perustuva lukuvuosisuunnitelma toimivat ohjaavina asiakirjoina aikuisten perusopetukselle. Tämän paikallisen opetussuunnitelman tehtävänä on tukea ja ohjata opetuksen järjestämistä.

Tässä opetussuunnitelmassa kerrotaan opetuksen järjestämisen lisäksi opetustarjonnasta, opetuksen ja oppimisen arviointiperiaatteista, opiskelun ohjauksesta, tuesta ja opiskeluhuollosta sekä yhteistyöstä ja erityisissä tilanteissa toteutettavasta opetuksesta ja sen järjestämisestä ja toteuttamisesta.

Opetussuunnitelmaan sisällytetään liitteeksi Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän järjestyssäännöt, opiskeluhuoltosuunnitelma sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma. Käytäntöä ohjaavat lisäksi LHKK:n läsnäolon tukemisen malli sekä kestävyyskasvatussuunnitelma.

Opetussuunnitelmassa otetaan huomioon seudullinen kotouttamisohjelma, jossa linjataan paikallisella tasolla maahanmuuttaneiden kotoutumiseen liittyvät tavoitteet, haasteet, kehittämistoimenpiteet ja resurssit. Kotoutumisen tavoitteena on, että maahanmuuttanut saavuttaa tasavertaisen aseman yhteiskunnassa ja että häntä koskevat samat oikeudet ja velvollisuudet kuin kantaväestöä.

2.3. Koulutuksen laajuus ja rakenne

Aikuisten perusopetuksessa opiskelija voi

- suorittaa perusopetuksen oppimäärän
- suorittaa aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen tai sen osia
- suorittaa alkuvaiheeseen sisältyvän lukutaitovaiheen tai sen osia
- suorittaa perusopetuksen oppiaineita tai niiden osia kursseina
- korottaa perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoja.

Tärkeää on, että aikuisopiskelija rakentaa osaamistaan aikaisemmin oppimilleen tiedoille ja taidoille, elämänkokemukselleen ja mahdollisille rinnakkaisille opinnoille. Eri elämäntilanteet tulee huomioida ja tarjota valinnaisuutta opetustarjontaan. Jokaisen opiskelijan opintopolku rakennetaan yksilöllisesti ja joustavasti ja opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Aikaisempi osaaminen tunnistetaan ja tunnustetaan.

Aikuisten perusopetuksen opinnot muodostuvat eri oppiaineiden ja aineryhmien pakollisista ja valinnaisista kursseista, jotka koulutuksen järjestäjän tulee tarjota. Lukutaitovaiheessa pakollisten kurssien määrä on 23 ja valinnaisten kurssien määrä on vähintään 6. Opiskelijan on valittava vähintään 27 kurssia. Alkuvaiheessa pakollisia kursseja tulee olla 34 ja valinnaisia vähintään 10. Opiskelijan tulee valita vähintään 38 kurssia suorittaakseen alkuvaiheen opinnot. Lukutaito- ja alkuvaiheen opintoja voidaan valita joustavasti niin, että opiskelijalla on mahdollisuus jatkaa opintoja päättövaiheeseen. Opiskelija voi suorittaa samaan aikaan eri vaiheiden kursseja, ja hän voi myös ohjautua lukutaito- ja alkuvaiheen opintojen jälkeen muuhun soveltuvaan koulutukseen.

Aikuisten perusopetuksen oppimäärä on vähintään 46 päättövaiheen kurssia.

Lukutaitovaiheen sekä alku- ja päättövaiheen kattava oppimäärä on laajuudeltaan yhteensä enintään nelivuotinen. Päätoimisesti opiskellen opinnot tulee suorittaa kuitenkin enintään viidessä vuodessa.

Opetus voidaan järjestää osin tai kokonaan etäopetuksena. Lähiopetuksessa yhden oppitunnin kesto on vähintään 40 minuuttia. Yksi kurssi kestää 28 oppituntia.

Forssan ammatti-instituutti tarjoaa aikuisten perusopetusta ensisijaisesti maahan muuttaneille lukutaito- ja alkuvaiheen opiskelijoille, ja myöhemmin päättövaiheeseen siirtyville opiskelijoille. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa huomioidaan opiskelijan aiempi osaaminen. Käytämme henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta tässä opetussuunnitelmassa lyhennettä HOKS.

Opetus sisältää kolme vaihetta: lukutaitovaiheen, alkuvaiheen ja päättövaiheen. Lukutaitovaihe kohdennetaan niihin opiskelijoihin, joilla ei ole luku- ja kirjoitustaitoa tai se on puutteellinen. Suomen kielen osaamista ei edellytetä. Alkuvaiheessa opiskelijalla tulee olla alkeistason suomen kielen osaaminen taitotasolla A1.1.-A1.2 ja hänen tulee osata lukea ja kirjoittaa suomen kielellä. Kurssitarjonnasta kerrotaan tarkemmin luvussa 8.

2.4. Arvoperusta

Aikuisten perusopetuksen arvoperustana ovat

- Opiskelijan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen
- Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia
- Kulttuurinen moninaisuus rikkautena
- Kestävän elämäntavan välttämättömyys

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvoiksi on valittu rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Olemme sitoutuneet toimimaan näiden periaatteiden mukaisesti omassa toiminnassamme.

Tätä arvomme tarkoittavat:

ROHKEUS

- Olemme ylpeitä osaamisestamme ja ammattilaisuudestamme.
- Kohtaamme tulevaisuuden avoimesti ja uteliaasti ennakoiden, tartumme mahdollisuuksiin ja toimimme sinnikkäästi tavoitteidemme saavuttamiseksi.
- Rohkeus on meille määrätietoista, aktiivista toimintaa, joka vie meitä eteenpäin haasteista huolimatta.
- Uskallamme uudistaa ja uudistua.

VASTUULLISUUS

- Tuotamme monipuolista osaamista työelämän tarpeisiin ja rakennamme elinvoimaista yhteiskuntaa.
- Vastuullisuus näkyy teoissamme.
- Kannamme yhteiskunnallisen vastuumme ja toimimme kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti positiivisia ilmastovaikutuksia kasvattamalla.
- Vahvistamme toimillamme osallisuutta ja kannamme ylpeydellä sosiaalista sekä kulttuurista vastuuta.
- Huolehdimme ihmisten, ympäristön ja tiedon turvallisuudesta.
- Edistämme yhdenvertaisuutta ja kohtaamme jokaisen asiakkaan yksilönä.
- Kaikki asiakkaat ovat meille tärkeitä.

YHTEISÖLLISYYS

- Yhteisöllisyys on toimintamme sydän.
- Yhteisömme hyvinvointi on meille ensiarvoisen tärkeää.
- Kannustamme toisiamme ja onnistumme yhdessä.
- Rakennamme luottamusta, jaamme osaamista ja tuemme toisiamme.
- Yhteisöllisyys näkyy arjessa avoimena ja arvostavana vuorovaikutuksena, osallistavana kulttuurina ja haluna kehittyä yhdessä.
- Meillä jokainen kuuluu joukkoon — opiskelijat, henkilöstö, asiakkaat ja kumppanit.
- Olemme ylpeitä yhteisöstämme, osaamisestamme ja ammattitaidostamme.
- Yhdessä olemme enemmän

2.5. Oppimiskäsitys

Oppimisen perustana on, että opiskelija on aktiivinen toimija opinnoissaan. Opiskelija asettaa itselleen tavoitteita, suunnittelee omaa opiskeluaan ja arvioi omaa toimintaansa. Kielen, kehon ja eri aistien käyttö ovat ajattelutaitojen kanssa olennaisia tekijöitä oppimisprosessissa. Samalla kun opiskelija oppii uusia tietoja ja taitoja, hän reflektoi omaa oppimistaan, kokemuksiaan ja tunteitaan. Opiskelijan kyky ja tahto toimia vuorovaikutuksessa eri oppimisympäristöissä on tärkeää. Yhdessä oppiminen kehittää ongelmanratkaisutaitoja ja kriittistä ajattelua. Oppimisen tukena käytetään opiskelijan kielivarantoa. Myönteiset oppimiskokemukset vaikuttavat opiskelijan suhtautumisessa opiskeluun. Olennaista on aikuisten opiskelijoiden oppimaan oppimisen taitojen kehittyminen.

2.6. Paikallisesti päätettävät asiat

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvokeskustelua käydään strategiatyön yhteydessä kolmen vuoden välein. Pedagoginen strategia ohjaa arjen työskentelyä. Arvokeskustelu luo perustan opetussuunnitelma- ja opetustyölle.

3. Aikuisten perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

3.1. Aikuisten perusopetuksen tehtävä

Aikuisten perusopetus on osa yleissivistävää opetusjärjestelmää. Se on myös osa aikuiskoulutusjärjestelmää ja kotoutumiskoulutusjärjestelmää. Sen tavoitteena on laajentaa yleissivistyksen perustaa ja antaa mahdollisuus oppia perustaitoja. Aikuisten perusopetus antaa valmiudet ja kelpoisuuden hakea toiseen asteen opintoihin.

Opetuksen ja kasvatuksen valtakunnallisista tavoitteista säädetään perusopetuslaissa sekä tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa (perusopetuslaki 628/1998 2 §, valtioneuvoston asetus 422/2012 2–4 §. Tavoitteet ohjaavat paikallisen opetussuunnitelman laadintaa ja koulutyötä.

Kasvu ihmisyyteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen

Valtioneuvoston asetuksen 2 §:ssä ilmaistaan perusopetuksen yleistavoite. Sen mukaan opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Opetuksen ja kasvatuksen tulee myös tukea kasvua tasapainoisiksi ja terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi. Asetuksen mukaan opetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten, kuten kristillisten perinteiden sekä länsimaisen humanistisen perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Elämän, toisen ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Sivistykseen nähdään kuuluvaksi myös yhteistyö ja vastuullisuus, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin sekä kestävän kehityksen edistäminen.

Tarpeelliset tiedot ja taidot

Asetuksen 3 §:n mukaan opetuksen keskeisenä tavoitteena on luoda perusta oppilaan laajan yleissivistyksen muodostumiselle sekä maailmankuvan avautumiselle. Tähän tarvitaan sekä eri tiedonalojen tietoja ja taitoja että tiedonaloja läpileikkaavaa ja yhdistävää osaamista. Taitojen merkitys korostuu. Asetuksessa todetaan, että opettavien asioiden tulee perustua tieteelliseen tietoon.

Sivistyksen, tasa-arvoisuuden ja elinikäisen oppimisen edistäminen

Asetus 4 § sisältää tavoitteita ja periaatteita, joiden mukaisesti opetus ja kasvatus sekä opiskelijahuolto tulee järjestää. Kaiken toiminnan tulee vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä parantaa oppimaan oppimisen taitoja ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Asetuksessa korostuu vuorovaikutteisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen sekä koulun ulkopuolella tapahtuva oppiminen opetustyön resurssina. Kasvua ja oppimista edistävän toimintakulttuurin ja toimivan opiskelijahuollon merkitys nostetaan vahvasti näkyviin.

3.2. Aikuisten perusopetuksen erityiset tavoitteet

Aikuisille annettavan perusopetuksen erityisenä tavoitteena on ottaa huomioon opiskelijan osaaminen, elämänkokemukset, olosuhteet, ikä sekä kieli- ja kulttuuritausta, joiden pohjalta tarjota mahdollisuus saavuttaa perusopetuksen tietotaidot. Lisäksi tavoitteena on parantaa oppimaan oppimisen taitoja ja jatko-opintovalmiuksia.

Valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) säädetyt tavoitteet ohjaavat tarkastelemaan opetusta kokonaisuutena. Tämä rakentaa tarvittavaa yleissivistystä ja luo pohjaa elinikäiselle oppimiselle. Opetussuunnitelmassa määritellään tavoitteet ja sisällöt yhteisille oppiaineille sekä tavoitteet laaja-alaiselle osaamiselle.

3.3. Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaiseen osaamiseen kytkeytyvät oppiaineiden lisäksi Forssan seudun kotouttamisohjelma.

Aikuisten perusopetuksessa tärkeintä on laaja-alainen osaaminen. Osaamiskokonaisuudet liittyvät laajasti toisiinsa ja niiden yhteisenä tavoitteena on perusopetuksen tehtävän mukaisesti tukea jokaisen opiskelijan kehittymistä yksilönä ja yhteiskunnan jäsenenä sekä edistää demokraattisen yhteiskunnan ja kestävän elämäntavan edellyttämää osaamista. Opiskelijoita rohkaistaan tunnistamaan omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään.

Yhteiskunnassa ja työelämässä toimiminen vaatii laaja-alaista osaamista, joka on ammattien vaatiman erityisosaamisen, ammatillisten opintojen ja yleissivistyksen kulmakivi. Aikuisten perusopetuksen tehtävänä on antaa opiskelijoille nämä valmiudet ja jatkaa perusopetuksesta jatkokoulutukseen.

Lähtökohtana on yhteisölähtöinen pedagogiikka, jossa jokaisella yhteisön jäsenellä on merkitys yhteisön arjen ja opetuksen toteutumiselle. Opetusta ja ohjausta kehitetään yhteistyössä opetushenkilöstön, opiskelijoiden ja työelämän kanssa oppimisen ja opetuksen laadun varmistamiseksi. Opiskelija on vastuullinen yhteisön jäsen, joka toimii kestävän tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti.

Seitsemän laaja-alaista osaamisen kokonaisuutta ovat:

- ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)
    - luodaan perustaa muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle
    - rakennetaan uusia tietoja ja taitoja
    - osataan havainnoida, hakea, arvioida, muokata, tuottaa sekä jakaa tietoa ja ideoita

    - tiedon käyttäminen itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa
    - tiedon kriittinen tarkastelu ja analysointi
    - uusien ratkaisujen löytäminen dialogin kautta.
    - tiedollisten ristiriitojen ratkaiseminen
    - Apuvälineiden käyttäminen tiedon hankinnassa

- kulttuurinen osaaminen ja vuorovaikutus (L2)
    - Ihmisoikeuksien kunnioittaminen eri ympäristöissä
    - vuorovaikutustaidot ja itseilmaisu
    - oman kulttuuri-identiteetin muodostaminen
    - opiskeluyhteisön kulttuurin muodostaminen
    - toimijuus ja osallisuus yhteisössä
    - oman mielipiteen ilmaus ja toisten kuunteleminen
    - Opetuskielen ja oman äidinkielen hallinta

- arjen taidot (L3)
    - fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia edistävien taitojen kehittäminen
    - itsestä huolehtiminen ja toisten auttaminen
    - syrjäytymisen ehkäisy
    - vastuullisuus ja turvallisuus opiskeluyhteisössä
    - perhe-elämän ja kotoutumisen haasteet
    - teknologia ja laitehallinta
    - vapaa-ajan taidot ja osallisuus
    - kulutustaidot ja rahan hallinta

- monilukutaito (L4)
    - tekstien tulkitsemisen, tuottamisen ja arvottamisen taidot
    - viestinnän eri muodot ja viestien tulkitseminen
    - kehittää kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja
    - osa kaikki oppiaineita
    - pedagogiikka tukee monipuolista viestintää

- tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)
    - TVT-osaaminen on välttämätön osa yleissivistystä ja arjen taitoja
    - TVT on osa opintoja ja sen käyttö on suunnitelmallista
    - neljällä pääaluetta
        - Vahvistetaan opiskelijoiden ymmärrystä tieto- ja viestintäteknologian käyttö- ja toimintaperiaatteista ja keskeisistä käsitteistä sekä käytännön TVT-taitoja omien tuotosten laadinnassa
        - Opastetaan opiskelijoita käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti
        - Kehitetään opiskelijoiden valmiuksia käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hallinnassa ja kannustetaan TVT:tä hyödyntävään tutkivaan ja luovaan työskentelyyn

        - Ohjataan opiskelijoita käyttämään TVT:tä tarkoituksenmukaisesti vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa
    - syvennetään tietämystä TVT:n erilaisista sovelluksista ja käyttötarkoituksista

- työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)
    - valmiudet jatko-opintoihin tai työllistymiseen
    - työn merkitys elämässä ja yhteiskunnassa
    - yritteliäisyys ja yrittäjyys käsitteinä
    - aidot kokemukset työelämästä
    - työelämätaidot: suunnittelu, ajankäyttö, ongelmanratkaisu, uudet ratkaisut
    - suomalainen yhteiskunta ja työ
    - verkostoituminen työmaailmaan
    - koulutuksen merkitys suhteessa työhön, elinikäinen oppiminen

- osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)
    - demokratian malli yhteiskunnassa, aktiivinen kansalaisuus
    - osallistuminen keskusteluun, yhteisten asioiden sopiminen
    - sopimusten ja sääntöjen merkitys
    - tasa-arvo, oikeudenmukaisuus ja kestävä kehitys osan yhteiskunnallista päätöksentekoa
    - vaikuttamiskeinot yhteiskunnassa
    - omien valintojen tekeminen suhteessa omiin kokemuksiin ja toisaalta uuden kulttuurin toimintamalleihin.

3.4. Paikallisesti päätettävät asiat

Forssan ammatti-instituutin järjestämän aikuisten perusopetuksen tehtävänä on toteuttaa laadukasta perusopetusta. Tavoitteena on tukea opiskelijoiden laaja-alaisen osaamisen kehittymistä ja saavuttaa määritellyt opetuksen ja kasvatuksen valtakunnalliset tavoitteet.

Forssan ammatti-instituutti järjestää opetuksen painottaen edellä mainittuja laaja-alaisia osaamiskokonaisuuksia. Työelämätaidot ja yrittäjyys ovat oppilaitoksen painopisteitä. Opetuksessa tutustutaan ammatillisiin koulutuksiin ja osallistutaan yrittäjyyden teematapahtumiin. Kestävä kehitys on kuntayhtymän strateginen painopiste ja lukuvuoden ajalle on suunniteltu useita teemaan liittyviä tapahtumia opiskelijoille. Oppilaitoksen ohjenuora on yhteisölähtöinen pedagogiikka ja opiskelijoiden osallistuminen ja vaikuttaminen kuuluu osana oppilaitoksen toimintakulttuuriin.

4. Oppimaan oppimisen ja yhteiskuntaan integroitumisen toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri sisältää kaikki yhteisön toimintatavat, käyttäytymismallit sekä arvot, periaatteet ja kriteerit, joihin työn laatu perustuu. Toimintakulttuuri tulee esille yksilö-, ryhmä- ja yhteisötasolla. Oppilaitoksen toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutuva tapa toimia. Toimintakulttuuria tulee arvioida ja kehittää.

4.1. Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

Forssan ammatti-instituutin järjestämä aikuisten perusopetus muodostaa oman kokonaisuuden, missä jokaisen opiskelijan opintopolku huomioidaan yksilöllisesti. Opinnoissa korostuu yhdessä tekeminen, kokeminen ja kokeileminen sekä tiedon hallinta. Aikuisten perusopetuksessa korostetaan toisen kunnioittamista ja hyvää vuorovaikutusta.

Aikuisten perusopetuksen toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka muodostuu

- työtä ohjaavien normien ja toiminnan tavoitteiden tulkinnasta
- johtamisesta sekä työn organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista
- yhteisön osaamisesta ja sen kehittämisestä
- pedagogiikasta ja ammatillisuudesta
- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä, arkikäytännöistä ja oppimisympäristöistä.

Toimintakulttuuria muovaavat sekä tiedostetut että tiedostamattomat tekijät. Toimintakulttuuri vaikuttaa sen piirissä oleviin riippumatta siitä, tunnistetaanko sen merkitys ja vaikutukset vai ei. Esimerkiksi oppilaitoksen vuorovaikutus- ja kielenkäyttömallit sekä sukupuoliroolit välittyvät opiskelijoille.

Opiskeluyhteisön jäsenet omaksuvat ja ylläpitävät toimintakulttuuriin sisältyviä arvoja ja asenteita osin tiedostamattaankin. Aikuisopiskelijoilla on myös omat, olemassa olevat asenteet ja kulttuuriset käytänteet, joista osa rakentaa tavoiteltavaa toimintakulttuuria, mutta osa voi olla ristiriidassa tavoitteiden kanssa. Toimintakulttuuri ja sen kehittäminen ovat tärkeä osa toimintakulttuurin kehittämistä.

Toimintakulttuuri ilmenee selvimmin yhteisön käytännöissä. Toimintakulttuuria voidaan kehittää ja muuttaa tarpeen mukaan. Kehittämisen perusedellytys on avoin, vuorovaikutteinen, luottamusta rakentava ja kaikkia yhteisön jäseniä osallistava keskustelukulttuuri. Toimintakulttuuria myös arvioidaan sekä oppilaitoksen henkilökunnan että opiskelijoiden kanssa, mikä antaa suuntaa oppilaitoksen toiminnalle.

4.2. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Oppiva ja kannustava yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

Oppiva yhteisö luo edellytyksiä yhdessä ja toisilta oppimiseen. Oppivan yhteisön kehittymisen edellytys ja keskeisin työväline on toiminnan avoimuus ja keskusteleva vuorovaikutus. Oppiva yhteisö luo edellytyksiä yhdessä ja toisilta oppimiseen. Kannustava ja positiivinen toiminta luovat yhteisöllisyyttä ja edistävät turvallisen oppimiskulttuurin syntymistä.

Yksilöt huomioiva joustavuus

Opiskelijoiden taustojen ja elämäntilanteiden moninaisuus edellyttävät joustavia opetusjärjestelyjä sekä yksilöllistä opintojen ohjausta. Ohjauksessa korostuvat yksilön osaamisen tunnistaminen sekä opiskelijan lähtökohdat opetukseen osallistumiseen. Lähtökohtina huomioidaan esimerkiksi oman kielen kielitausta, maassaoloaika sekä aiempi koulutausta. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma rakennetaan sen perusteella, millaisia opintoja opiskelija tarvitsee saavuttaakseen tavoitteensa.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Opetuksen järjestämisessä hyödynnetään oppilaitoksen oman ympäristön kulttuuriperintöä sekä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Oppilaitos suhtautuu moninaisuuteen avoimesti. Jokaisen opiskelijan kulttuuri- ja kielitaustan huomioiminen rakentaa osallistavaa ja yhteisöllistä oppimiskulttuuria. Erilaisten kielten ja kulttuurien rinnakkainen elo nähdään luontevana ja yhteisöön kuuluvana asiana. Kieli- ja kulttuuritietoisuus hyödyttää koko oppilaitoksen opiskelijakuntaa sekä henkilöstöä ja siihen kannustetaan kaikessa toiminnassa. Jokainen henkilöstön jäsen, erityisesti opetus- ja ohjaushenkilöstö, on kielellinen malli ja opettamansa oppiaineen kielen opettaja. Oppimista eri oppiaineissa tuetaan siten, että opiskelijalla on mahdollista saada aineen opetuksen lisäksi myös kielellistä tukea. Tässä auttaa kannustaminen kielitietoiseen opetustapaan.

Opetuksessa on syytä pyrkiä kielitietoisesti arkikielisestä ajattelusta kohti tieteenalojen kieltä. Arki- ja koulukielen erot tuodaan ilmi myös opiskelijalle kielitietoisten opetusmenetelmien valinnassa. Opetus tukee opiskelijan kasvamista sekä suomalaisen että opiskelijan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiiviseksi ja tasapainoiseksi jäseneksi. Kouluyhteisö antaa kasvutilaa monikerroksisille identiteeteille ja kehittää myös yksilöiden ja ryhmien välistä ymmärrystä, välittämistä ja vastuullista toimintaa.

Oppilaitos yhteisönä on monikielinen ja sen toimintakulttuuri on kielitietoista. Kielitietoisessa opetuksessa korostuu vuorovaikutus ja yhdessä tekeminen, joka on yhdessä oppimista, suunnittelua ja myös yhdessä opetuksen toteuttamista.

Hyvinvointi ja turvallisuus

Opiskeluympäristön tulee olla turvallinen, niin fyysisesti kuin henkisestikin. Riskien ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisy on tärkeää. Tilojen, opetusvälineiden ja tilanteiden turvallisuudesta ja esteettömyydestä huolehditaan suunnitelmallisesti.

Opetuksessa noudatetaan oppilaitoksen turvallisuuskäytänteitä ja niitä harjoitellaan osana turvallisuussuunnitelmaa.

Osallisuus ja demokraattinen toiminta

Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan opetuksen suunnitteluun ja oppilaitoksen toiminta- ja harrastusryhmien toimintaan. Oppilaitoksessa järjestettävät harrasteryhmät sekä opiskelijakuntatoiminta ovat opiskelijoille mahdollisia osallisuuden väyliä.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Aikuisten perusopetuksessa opiskelijat pyritään kohtaamaan yhdenvertaisina ja tasa-arvoisina yksilöinä. Perusopetuksen toimintakulttuuri perustuu avoimuudelle ja keskustelulle ja tämä tarkoittaa myös asioiden jakamista. Oppilaitos edistää arvoillaan ja käytännöillään sukupuolten tasa-arvoa.

Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

Oppiminen edellyttää ympäristön huomioimista. Vastuu ympäristöstä on kaikilla ja kaikki yhteiskunnan kansalaiset voivat siihen vaikuttaa omaan ympäristöönsä. Laaja-alaisen oppimisen ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien kautta kestävä kehitys ja ympäristöajattelu linkittyvät osaksi eri koulutuskokonaisuuksia.

4.3. Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppimisympäristöt pyritään suunnittelemaan ottaen huomioon opetuksen erilaiset toteuttamistavat. Oppimisympäristöt vaihtelevat valittujen kurssien ja opiskelujen vaiheen mukaan. Työtapojen valintaa ohjaavat asetetut tavoitteet, tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Niiden vaihtelu tukee oppivan yhteisön kehittymistä ja monipuolisuus antaa välineitä oppivalle yhteisölle ja siten tukee laaja-alaista oppimista. Se myös auttaa ymmärtämään suomalaista koulujärjestelmää ja arvoineen, opetuksen keinoja ja tavoitteita. Opetus toteutetaan lähi- ja/tai etäopetuksena.

Opetuksen eriyttäminen on välttämätöntä, jotta opiskelijoiden erilaiset oppimistavat huomioidaan. Eriyttäminen tulee olla jatkuvaa, nopeasti toteutettavaa, luonnollista ja kuulua koulun toimintakulttuuriin. Eriyttämistä voidaan toteuttaa myös päivittämällä HOKS niin, että opiskelija voi suorittaa kertaavia kursseja tai laajempia kurssikokonaisuuksia.

Etäyhteyksien käyttö ja etäopiskelu kuuluvat tarvittaessa osaksi aikuisten perusopetusta erityisesti päättövaiheessa. Erilaisten sähköisten oppimisalustojen käyttäminen on osa opetusta. Opiskelijoilla on käytettävissä oppilaitoksen 0365-ympäristö ja opiskelijoita ohjataan tavoitteellisesti käyttämään tietotekniikkaa osana opetusta.

4.4. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat opetusta eheyttäviä ja oppiaineiden yhteistyöhön perustuvia opiskelujaksoja. Monialaisissa kokonaisuuksia tarkastellaan oppimista useasta eri näkökulmasta yhdistämällä esim. kurssikokonaisuuksia ja työelämänkokemuksia. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetusta eheyttävä vaikutus syntyy opiskelijan reflektoidessa omia kokemuksiaan ja yhdistäen ne oppiaineisiin, jotka ovat mukana oppimiskokonaisuuksissa.

Forssan ammatti-instituutissa monialaisia oppimiskokonaisuuksia toteutetaan mm. opiskelemalla samaa teemaa kahdessa oppiaineessa samanaikaisesti ja toteuttamalla toiminnallisia aktiviteetteja kuten teemapäiviä ja –viikkoja, erilaisia tapahtumia, opintokäyntejä.

Työelämäympäristönä voi toimia ammatillisen koulutuksen tai yrityksen työtila. Työelämätaidot ja työssäoppiminen kuuluvat osaksi aikuisten perusopetuksen opintoja. Työelämään tutustuminen koostuu perehdytyksestä, toteutuksesta ja reflektoinnista. Työelämään tutustuminen mahdollistavat opiskelijalle myös suomalaiseen työkulttuuriin tutustumisen ja lisäävät minäpystyvyyden kokemuksia suomen kielellä toimiessa. Jaksot suunnitellaan jokaisen opiskelijan tarpeisiin yksilöllisesti ja opiskelijan toiveita huomioiden. Tutustuminen ammatilliseen koulutukseen voi tapahtua lyhyinä tutustumisjaksoina.

4.5. Paikalliset painotukset

Opiskelijat otetaan mukaan toimintakulttuurin suunnitteluun kysymällä heiltä palautetta säännöllisesti. Lisäksi opiskelijoita kannustetaan ja aktivoidaan oman toimintakulttuurin kehittämiseen.

5. Ohjaus, oppimisen ja opiskelun tuki, opiskeluhuolto ja kurinpidollisten keinojen käyttö

5.1 Ohjaus

Ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijoita siten, että heillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet suoriutua opinnoistaan. Opiskelijan kokonaisvaltainen ohjaus on koko oppilaitoksen yhteinen tehtävä. Ohjauksen tavoitteena on lisätä opiskelijan oppimisvalmiuksia ja oppimaan oppimisen taitoja sekä ymmärrystä omien valintojen ja toiminnan seurauksista. Samalla opiskelijan elämänsuunnittelun ja -hallinnan taidot kehittyvät.

Ohjauksella tuetaan opiskelijan taitoa arvioida realistisesti omia edellytyksiään ja mahdollisuuksiaan opintojen eri vaiheissa. Ohjauksella lisätään myös hyvinvointia ja ehkäistään ennalta opintojen keskeyttämistä. Ohjauksen tavoitteena on vahvistaa ja tukea opiskelijaa niin, että hän osaisi tehdä itseään koskevia koulutusta ja työllistymistä koskevia ratkaisuja ja valintoja. Ohjauksen avulla opiskelija saa opintojen aloittamiseen ja suorittamiseen sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvät keskeiset tiedot ja taidot. Lisäksi hän saa monipuolisen kuvan koulutusmahdollisuuksista, ammateista ja työelämästä jatkosuunnitelmiensa tueksi.

Opiskelijaa tulee ohjata käyttämään erilaisia ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluita. Tavoitteena on, että opiskelija tuntee keskeiset jatkokoulutukseen ja ammatinvalintaan liittyvät tietolähteet, osaa etsiä tietoa sekä käyttää niitä jatko-opintoihin hakeutumisen tukena. Ohjauksen tulee tukea kieli- ja kulttuurivähemmistöihin kuuluvia ja maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita. Ohjauksessa voidaan tehdä myös konkreettinen jatko-opintosuunnitelma, jossa otetaan huomioon opiskelijan pitkän aikavälin tavoitteet.

Oppimisen ohjaus

Opinto-ohjausta annetaan osana perusopetuksen opetusta. Ohjaus sisältää tutustumista eri toisen asteen opintoihin. Ohjaus järjestetään moniammatillisesti. Oppimisen ohjaus on sisällytetty laaja-alaisesti suoritettaviin kursseihin ja siihen kuuluu opiskelutaitojen ja itsearvioinnin kehittämistä.

Oppimisen ohjauksessa korostuu merkittävästi arvioinnin kokonaisvaltaisuus, omien suoritusten ja kykyjen realistinen arviointi ja realistiset tavoitteet. Positiivinen ja kannustava, mutta kuitenkin realistinen palaute on osa toimintakulttuuria. Oppimisen ohjaus ja arvioinnin ymmärtäminen selkiinnyttää opiskelijalle arvioinnissa toteutettavaa toimintakulttuuria.

Tavoitteena on, että aikuisten perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaiheen ohjaus tapahtuu moniammatillisessa yhteistyössä ja myös eri oppilaitosten välillä.

5.2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Opiskelijan aloittaessa opintonsa aikuisten perusopetuksessa hänelle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka perustuu opiskeluhistoriaan ja elämäntilanteeseen. Valituksi tultuaan hänen aikaisemmat opintonsa tunnistetaan ja tunnustetaan ja hänelle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka huomioi aiemmin opitun ja asettaa tavoitteet opiskelulle.

Suunnitelmaa seurataan ja tarvittaessa tarkennetaan koko opintojen keston ajan. Ohjauksesta tiedotetaan opiskelijoille välittömästi opintojen alkaessa. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman teossa käytetään tarvittaessa tulkkauspalveluja.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjattavat tiedot:

- henkilötiedot
- aikaisempi koulutus Suomessa ja/tai muualla, erityisesti aikaisemmin suoritetut perusopetuksen opinnot ja mahdollisesti opintoja korvaava työkokemus tai muu kokemus
- suomen/ruotsin kielen taito ja muu kielitaito sekä kielenopiskeluvalmiudet
- hyväksi luettavat kurssit ja/tai oppimäärät
- aikuisten perusopetuksen aloitusvaihe (lukutaitovaihe, muu alkuvaihe vai päättövaihe)
- suoritettavat kurssit
- mahdolliset muissa oppilaitoksissa toteutettavat opiskelu- ja/tai tutustumisjaksot ja/tai työelämään tutustumisjaksot
- arvioitu opiskeluaika
- opiskeluolosuhteet, opintojen suorittamistavat ja mahdolliset erityiset opetusjärjestelyt
- opiskeluvalmiudet ja mahdollinen tuen tarve
- jatko--opinto-- ja urasuunnitelma

Alaikäisen opiskelijan huoltaja voi osallistua suunnitelman tekoon. Tarvittaessa suunnitelman teossa voidaan käyttää tulkkauspalveluita huoltajan osallistumisen mahdollistamiseksi.

Yhteistyö opiskelijan kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa

Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa tehtäessä otetaan huomioon TE-toimistossa tai kunnassa tehty kotoutumissuunnitelma. Yhteistyö seudun yhteistyötahojen kanssa on opiskelun alkuvaiheessa erityisen tärkeää. Jokainen yhteistyötaho edistää opiskelijan kotoutumissuunnitelman toteutumista omalta osaltaan ja tiedon välittäminen eri tahojen välillä opiskelijan suostumuksella on erittäin tärkeää kotoutumisen edistämiseksi.

5.3 Oppimisen ja opiskelun tuki

Oppimisen ja opiskelun tukeminen on moniammatillista yhteistyötä, johon osallistuvat esimerkiksi oppilaitoksen yhteistyötiimit ja opiskelijapalvelut. Oppilaitoksen sisäisellä yhteistyöllä pyritään palvelemaan opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Opiskelun alkuvaiheessa kartoitetaan jokaisen opiskelijan lähtökohdat, vahvuudet ja kehitystarpeet. Opetuksen eriyttäminen on ensisijainen keino ottaa huomioon opiskelijoiden erilaisuus. Opiskelijaa autetaan ymmärtämään opetuksen tavoitteet ja merkitys. Painotamme toiminnassamme henkilöstön ja opiskelijoiden välistä sekä opiskelijoiden keskinäistä yhteistyötä ja vertaisoppimista.

Erityistä huomiota kiinnitetään oppimisen esteiden ja oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Tuen tarpeen tunnistaminen perustuu opettajien ja muun henkilöstön havaintoihin. Opiskelija voidaan ohjata selvittämään tuen tarvettaan yhteistyötahojen avulla. Käytössä olevia toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta opiskelijalle tarkastellaan yhteistyössä ja yksilöllisesti opiskelijan kannalta. Tämän pohjalta arvioidaan, voidaanko näitä muuttamalla toteuttaa opiskelijalle aikaisempaa paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja.

Opiskelijoita ohjataan tunnistamaan omat voimavaransa, oppimiseen liittyvät vahvuutensa ja kehittymistarpeensa. Erityistä huomiota kiinnitetään opiskelijan oppimisen valmiuksiin, oppimaan oppimisen kehittämiseen ja mahdollisuuteen ottaa vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, tavoitteenasettelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Vastuuopettaja arvioi ja antaa kannustavaa palautetta opiskelijoidensa edistymisestä sekä suunnittelee opetuksen, oppimisympäristöt ja mahdolliset tukitoimet yhdessä opettajatiimin kanssa.

Ohjaukseen osallistuvat aikuisten perusopetuksen vastuuopettaja ja muut opettajat, ohjaajat ja opiskelijapalveluiden moniammatillinen henkilökunta. Vastuuopettaja huolehtii opiskelijan HOKS:in tekemisestä ja opintojen etenemisestä tavoitteellisesti.

Opiskelijoiden käytettävissä ovat opiskelijapalvelut ja opiskelijahuollon palvelut (OmaHäme) sisältäen kuraattoripalvelut ja terveydenhoitajan palvelut. Työllistymisessä ja työuran suunnittelussa käytettävissä ovat LHKK:n ja JobParin palvelut, oppisopimuspalvelut sekä tarvittaessa oppilaitoksen ammatillisten opettajien ja ammatillisten ohjaajien asiantuntemus. Opintojen alkuvaiheessa käytetään tarvittaessa tulkkauspalveluja palveluiden mahdollistamiseen.

5.4. Opiskeluhuolto

Perusopetuksen koko oppimäärää aikuisten perusopetuksen perusteiden mukaan opiskeleviin/ (tutkintotavoitteiset opiskelijat) sovelletaan oppilas- ja opiskelijahuoltolakia. Koulutuksessa noudatetaan Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän opiskeluhuoltosuunnitelmaa.

Opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistamisen toimintatavat. Lisäksi suunnitelman tukena on LHKK:n päihteettömyyssuunnitelma.

5.5 Kurinpidollisten keinojen käyttö

Kurinpidollisten keinojen käytössä noudatetaan Suunnitelmaa kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelman tavoitteena on turvata oppimisympäristöjen työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä oppilaitoksen turvallisuus ja viihtyisyys kaikille LHKK:n opiskelijoille ja henkilöstölle. Suunnitelmalla pyritään varmistamaan toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kurinpitokeinojen käyttämisessä sekä sitouttamaan eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin.

Perusopetuksessa noudatetaan koko oppilaitoksen tavoin Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän järjestyssääntöjä. Järjestyssääntöjen tavoitteena on taata jokaiselle opiskelijalle ja työntekijälle turvallinen opiskeluympäristö ja työympäristö. Jokaisella opiskelijalla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan. Oppilaitoksessa edistetään kulttuurisesti moninaista ilmapiiriä ja kulttuurien välistä ymmärrystä. Järjestyssääntöjä noudatetaan oppilaitoksen hallinnassa olevissa rakennuksissa ja alueella sekä opiskeluun liittyvissä tiloissa, tilanteissa ja tilaisuuksissa. Työelämässä oppimisen aikana noudatetaan lisäksi työpaikan sääntöjä sekä työelämässä oppimisesta erikseen annettuja ohjeita. Järjestyssääntöjen noudattamatta jättäminen johtaa kurinpidollisten keinojen käyttämiseen.

Kurinpidollisten keinojen tukena ovat myös LHKK:n Läsnäolon tukemisen malli ja Kiusaamisen ehkäisy - ennaltaehkäisevä malli. Läsnäolon tukemisen mallilla pyritään ennaltaehkäisemään poissaoloja sekä opintojen keskeyttämistä.

6. Yhteistyö ja opetuksen järjestäminen

6.1. Yhteistyö

Opetushallinnossa ja aikuisten perusopetusta järjestävissä oppilaitoksissa tehdään yhteistyötä aikuisten perusopetuksen yhtenäisyyden, eheyden ja laadun varmistamiseksi. Opetuksen järjestämistä varten on tehtävä yhteistyötä eri koulutustahojen ja organisaatioiden kesken sekä luotava moniammatillisia verkostoja.

Opiskelijoiden osallisuus

Opiskelijoilla on oppilaitosyhteisön jäseninä vastuuta oppimisympäristöstä ja mahdollisuuksia vaikuttaa oppilaitoksen toimintaan. Oppilaitoksessa arvostetaan yhteisöllisyyttä ja monikulttuurisuutta. Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua yrittäjänpäivän, monikulttuurisuuspäivän ja muiden tapahtumien järjestämiseen. Opiskelijoilla on mahdollisuus antaa palautetta oppilaitosten toiminnasta ja osallistua toiminnan kehittämiseen halutessaan esimerkiksi opiskelijakuntatoiminnan kautta.

Seudullinen yhteistyö

LHKK toimii tiiviissä ja aktiivisessa yhteistyössä Forssan seudun maahanmuuttajapalveluita toteuttavien toimijoiden kanssa, joita ovat mm. Kotouttamo, perusopetus, Kotokunta, TE-palvelut, kolmas sektori, seurakunta.

6.2. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Aikuisten perusopetuksessa voidaan hyödyntää etäopetusta ja luoda monipuolisia opiskelumahdollisuuksia kaikkiin oppiaineisiin ja aihealueisiin. Etäyhteyksiä hyödyntävästä opetuksesta sovitaan yksilöllisesti vastuuopettajan ja opiskelijan välillä osana henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaa.

7. Oppimisen arviointi

7.1 Arvioinnin tehtävät

Arvioinnilla on kaksi tehtävää ja se kohdistuu aina oppimiseen, osaamiseen ja työskentelyyn. Arviointi ensinnäkin ohjaa ja kannustaa opiskelua sekä se kehittää opiskelijoiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi). Toiseksi se määrittää missä määrin opiskelija on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi). Käyttäytymistä ei arvioida. Aikuisten perusopetuksen arviointi on yhteneväinen periaatteiltaan ja käytänteiltään oppilaitoksen muun arviointikulttuurin kanssa.

7.1.1. Formatiivinen arviointi

Opiskelijan opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin arvioidaan formatiivisen arvioinnin avulla. Sen avulla opiskelija ymmärtää omaa oppimistaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittää työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiivinen arviointi tapahtuu opetusprosessin sisällä ja se on oppimista tukevaa ja ohjaavaa palautetta. Sen avulla varmistetaan, että opiskelija ymmärtää oppiaineen tavoitteet, hahmottaa oman edistymisensä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Formatiiviseen arviointiin kuuluu myös itsearviointi ja vertaispalaute, mutta ne eivät vaikuta arvosanaan tai sanalliseen arvioon. Jokaisen kurssin alussa opiskelijalle kerrotaan oppiaineen tavoitteet ja arvioinnin periaatteet. Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia.

7.1.2. Summatiivinen arviointi

Opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetaan tavoitteet, jota paikallisessa suunnitelmassa tarvittaessa tarkennetaan. Näiden tavoitteiden saavuttamista kuvataan opiskelijan summatiivisessa arvioinnissa. Summatiivinen arviointi annetaan jokaisen kurssin päättyessä, kun kurssille asetettu oppimäärä on opiskeltu sekä perusopetuksen päättyessä. Summatiivisen arvioinnin tekevät opiskelijaa opettaneet opettajat. Summatiivisen arvioinnin kaikki näytöt dokumentoidaan. Jos opiskelija on alle 18-vuotias, tulee opiskelijalle ja hänen huoltajalleen kertoa riittävän ajoissa, ellei opintojen tavoitteet ole täyttymässä. Opiskelijan on saatava tukea opintoihinsa riittävän ajoissa.

7.2 Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

A) Arvioinnin on oltava yhdenvertaista
B) Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta
C) Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista
D) Arviointi on monipuolista

E) Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin
F) Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijoiden edellytykset

7.3 Oppimisen ja osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu oppimiseen ja osaamiseen. Oppimisen arvioinnissa kiinnitetään huomiota myös oppimisprosessin ohjaamiseen ja siitä annettavaan palautteeseen. Osaamisen arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelija tiedollisen ja taidollisen osaamisen tasoon. Osaamista arvioidaan ja oppimista ohjataan aina suhteessa aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden eri oppiaineille määriteltyihin ja tässä paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennettyihin tavoitteisiin. Laaja-alaisten osaamisen tavoitteet ovat oppiaineiden sisällä, niitä ei arvioida erikseen.

7.4. Työskentelyn arviointi

Oppiaineen arviointiin sisältyy aina myös työskentelyn arviointi. Sitä ei arvioida erillisenä osana oppiaineista, vaan se sisältyy kunkin oppiaineen arviointiin. Työskentelyn arviointi perustuu aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sekä tässä paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin. Työskentelytaidot tarkoittavat opiskelijan kehittyviä taitoja työskennellä itsenäisesti, vastuullisesti ja yhdessä rakentavasti vuorovaikutuksessa ryhmässä sekä opiskelijan taitoa suunnitella ja arvioida omaa työskentelyään.

7.5 Opinnoissa eteneminen

Aikuisten perusopetus on vuosiluokkiin sitomatonta. Opiskelija suorittaa alkuvaiheessa henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaansa kuuluvia kursseja edeten kurssista toiseen. Kun alkuvaiheen, ja siihen mahdollisesti kuuluneen lukutaitovaiheen opintoihin kuuluneet kurssit on suoritettu hyväksytysti tai osaaminen on muutoin saavutettu, voi opiskelija siirtyä suorittamaan päättövaiheen kursseja. Opetus ja arviointikäytänteet tulee suunnitella niin, että opiskelijalla on monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa osaamisensa. Ennen päättövaiheeseen siirtymistä on varmistuttava siitä, että opiskelijalla on riittävät opiskelutaidot ja opetuskielen hallinta, että hän selviytyy päättövaiheen opinnoista. Opiskelija on oikeutettu saamaan tukea ja ohjausta opintoihinsa, jos hän sairauden, oppimisen haasteiden, vaikeasta elämäntilanteesta johtuvien poissaolojen tai muun syyn vuoksi on jäänyt tai on vaarassa jäädä jälkeen opinnoissaan.

7.6 Muualla hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Ennen opintojen aloittamista on selvitettävä opiskelijan lähtötaso, jotta opiskelusuunnitelma olisi tarkoituksenmukainen. Opiskelijan tieto- ja taitotasoa eri oppiaineissa arvioidaan ja tarvittaessa hyväksiluetaan kursseja. Arviointia tehdään tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Jos opiskelijalle hyväksiluetaan opintoja muista suomalaisista oppilaitoksista, pitäydytään niissä arvosanoissa. Opiskelijan opinnot on henkilökohtaistettava, tuntijakoasetuksen vähimmäiskurssimäärä ei velvoita automaattisesti kaikkien kurssien suorittamiseen. Opiskelijan, joka on alkuvaiheessa, ei siis tarvitse suorittaa kaikkia kyseisen vaiheen pakollisia opintoja.

7.7 Osaamisen osoittaminen erityisessä tutkinnossa

Myös perusopetuslain ja –asetuksen mukaisessa erityisessä tutkinnossa voidaan todeta ja arvioida aikuisten perusopetuksen oppimäärä. Tällaisen tutkinnon voi järjestää se, kenellä on lupa järjestää perusopetusta. Tietojen ja taitojen tulee vastata perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja.

7.8 Arviointi ja todistukset aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa

Arvioinnin tavoitteena on antaa kullekin opiskelijalle henkilökohtaista ja kannustavaa palautetta. Se on prosessi, joka kestää koko koulutuksen ajan. Arviointi on jatkuvaa ja sen avulla tuetaan opiskelijaa erityisesti niiden taitojen harjoittelussa, joissa hän eniten tarvitsee apua. Arviointiin liittyy myös itsearviointi, joka on osa suomalaista opiskelu- ja työkulttuuria.

Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja palautetta annetaan niin suullisesti kuin kirjallisestikin. Palautteen on oltava myönteistä ja kannustavaa. Opiskelijan on ymmärrettävä saamansa palaute, jotta hän tiedostaa oppimansa, suuntaa opiskelunsa olennaiseen ja kehittää työskentely-, opiskelu- ja itsearviointitaitojaan.

Alkuvaiheen ja lukutaitovaiheen suoritetut kurssit arvioidaan merkinnöillä S=suoritettu tai H=hylätty. Ainoastaan terveystieto arvioidaan numeroarvosanalla, mikäli se suoritetaan alkuvaiheessa.

Alkuvaiheessa voidaan antaa seuraavia todistuksia:

1. todistus aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opintojen suorittamisesta annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut kaikki henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmansa kuuluneet alkuvaiheen opinnot
2. todistus aikuisten perusopetuksessa suoritetuista alkuvaiheen opinnoista annetaan opiskelijalle tarvittaessa tai pyydettäessä ja joka sisältää hänen siihen mennessä suorittamansa alkuvaiheen opinnot

3. erotodistus annetaan opiskelijalle, joka eroaa oppilaitoksesta kesken opintojen.

Alkuvaiheen todistuksiin merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- aikuisten perusopetuksen järjestämisluvan päivämäärä
- opiskelijan nimi ja syntymäaika
- oppiaineittain opiskelijan suorittamat aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen ja/tai lukutaitovaiheen kurssit ja annettu arvio (S=suoritettu, H=hylätty)
- todistuksen antamispäivä ja rehtorin allekirjoitus
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen määräyksen OPH-559-2020 mukainen todistus.
- liitteeksi henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja mahdolliset muut tarkentavat selvitykset

7.9 Arviointi ja todistukset aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa

7.9.1 Kurssisuorituksen arviointi

Oppiaineiden kaikki pakolliset ja valinnaiset kurssit arvioidaan numeroin kurssin päätyttyä, lukuun ottamatta oppiainetta opinto-ohjaus ja työelämätaidot. Muiden perusopetukseen soveltuvien aineiden ja aihealueiden kurssit arvioidaan opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Kurssin arvosanalla kuvataan opiskelijan saavuttamat oppiainekohtaiset tavoitteet kurssilla. Osaaminen suhteutetaan kurssin tavoitteisiin. Opiskelijan opiskellessa kurssin kokonaan tai osittain itsenäisesti noudatetaan samoja arviointiperiaatteita. Arvioinnin on oltava riittävän laaja-alaista. Myös itsenäisesti opiskellusta kurssista edellytetään hyväksyttyä suoritusta, jotta se voidaan laskea oppiaineen oppimäärään. Samat arviointikriteerit ovat käytössä myös opiskelijan suorittaessa ainoastaan yhden tai useamman kurssin tai opiskelijan korottaessa kurssiarvosanaa.

7.9.2 Perusopetuksen koko oppimäärän suoritus

Koko päättövaiheen oppimäärä sisältää vähintään 46 kurssia. Rangaistuslaitoksessa oppimäärä voi olla vähintään 30 kurssia. Kun opiskelija on suorittanut hyväksytysti kaikkien henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaansa kuuluneiden oppiaineiden oppimäärät, hän on suorittanut aikuisten perusopetuksen koko oppimäärän.

Oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman pakollisista ja valinnaisista kursseista. Valinnaiset kurssit ovat joko oppiaineiden mukaisia

kursseja tai muita perusopetukseen soveltuvia aineita tai aihealueita. Päättövaiheessa opiskelijan tulee opiskella vähintään yhtä kieltä A-kielen oppimäärän mukaisesti. Kieliä tulee suorittaa yhteensä 20 kurssia, joista äidinkieltä ja kirjallisuutta vähintään 4 kurssia. Alkuvaiheen kursseja ei huomioida päättövaiheen vähimmäiskurssimäärässä. Ainoastaan terveystiedon voi suorittaa alkuvaiheessa. Paikallinen opetussuunnitelma määrittelee päättövaiheen pakollisten kielikurssien määrän.

7.9.3 Päättöarviointi ja päättöarvosanan muodostaminen

Päättöarviointi määrittelee, miten opiskelija on aikuisten perusopetuksen päättyessä saavuttanut kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteet. Se tehdään siinä vaiheessa, kun opiskelija on opiskellut kaikki opiskelusuunnitelmaansa kuuluvat pakolliset ja valinnaiset kurssit. Opetussuunnitelman perusteissa on määritelty valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit. Arvosana perustuu opiskelijan osoittamaan osaamisen tasoon suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Hylätyn tai heikomman suoriutumisen voi kompensoida jonkin toisen tavoitteen paremmalla osaamisella. Päättöarviointiin sisältyy myös työskentelyn arviointi.

Aikuisten perusopetuksen päättöarvioinnissa numeroin arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat

- äidinkieli ja kirjallisuus
- toinen kotimainen kieli
- vieraat kielet
- matematiikka
- fysiikka
- kemia
- biologia
- maantieto
- uskonto tai elämänkatsomustieto
- historia
- yhteiskuntaoppi
- terveystieto

Päättöarvioinnin kriteerit määrittelevät numeroarvosanoihin 5, 7, 8 ja 9 vaadittavan osaamisen tason kussakin oppiaineessa.

Muiden aineiden ja perusopetukseen soveltuvien aihealueiden oppimäärät arvioidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla, joka on suoritettu / hylätty. Tarvittaessa opiskelijan HOKS:aan kirjataan poikkeava arviointitapa.

Jos opiskelija vaihtaa äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen tai vieraiden kielten oppimääriä, arvioidaan päättöarvioinnissa se oppimäärä, jota hän on viimeksi opiskellut. Opiskelijan vaihtaessa katsomusaineesta tai sen oppimäärästä toiseen toimitaan samoin.

Opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään seuraavasti oppiaineen pakollisista ja valinnaisista kursseista

Suoritettuja pakollisia ja valinnaisia kursseja yhteensä	joista voi olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään
1-2 kurssia	0
3-5 kurssia	1
6-8 kurssia	2
9 tai enemmän	3

Näitä periaatteita noudatetaan myös niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden tarkoituksena on suorittaa ainoastaan yhden tai useamman oppiaineen oppimäärä tai korottaa sen tai niiden arvosanoja.

7.9.4 Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa käytettävät todistukset ovat

1. erotodistus
2. päättötodistus
3. todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
4. todistus erityisessä tutkinnossa suoritetusta oppimäärästä tai suoritetuista oppimääristä.

Päättövaiheen todistuksiin merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- oppilaitoksen opetuskieli o aikuisten perusopetuksen järjestämisluvan päivämäärä
- opiskelijan nimi ja syntymäaika, päättötodistukseen myös henkilötunnus
- todistuksen antamispäivä
- rehtorin allekirjoitus
- opiskelijan opiskelusuunnitelmaan sisältyneet päättövaiheen opinnot eri oppiaineissa, niiden kurssimäärä sekä annetut arvosanat
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arvosana-asteikko
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen määräyksen OPH-559-2020 mukainen.
- todistukseen voidaan liittää muu todistus opiskelijan erityisestä osaamisesta

Päättötodistusta lukuun ottamatta todistuksissa voidaan numeroarvosanaa täydentää sanallisella arviolla.

Erotodistus

Erotodistus annetaan opiskelijalle, joka vaihtaa toiseen oppilaitokseen tai eroaa perusopetuksesta. Erotodistuksen liitteenä tulee olla oppilaitoksessa noudatettu tuntijako sekä selvitys opetuksen mahdollisista painotuksista. Erillistä erotodistusta ei tarvitse antaa, jos opiskelija siirtyy saman opetuksen järjestäjän ylläpitämään toiseen oppilaitokseen. Erotodistukseen merkitään rehtorin allekirjoitus. Jos opiskelija saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa arvio merkitään todistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua arvosanaa ei merkitä todistukseen. Erotodistukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Perusopetuksen päättötodistus

Perusopetuksen päättötodistus annetaan opiskelijalle, jonka suoriutuminen suhteessa oppiaineiden oppimäärien tavoitteisiin on hyväksytty kaikissa hänen opiskelusuunnitelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Numeroarvosanoja käytettäessä tämä merkitsee vähintään todistusarvosanaa viisi (5) ja sanallisesti arvioitavissa oppiaineissa arviota ”suoritettu” (S).

Päättötodistukseen merkitään samat tiedot kuin muihin perusopetuksen aikana käytettäviin todistuksiin seuraavin poikkeuksin:

- opiskelijan koko nimi ja henkilötunnus
- yhteisten oppiaineiden ja numeroin arvioitavien valinnaisten aineiden arviointi sanoin (välttävä – erinomainen) ja numeroin (5 - 10)
- oppiainelista, joissa on useampia oppimääriä (äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet) merkitään suoritettu oppimäärä lukuun ottamatta uskontoa
- uskonnon ja elämänkatsomustiedon arvosana merkitään päättötodistukseen muodossa ”uskonto/elämänkatsomustieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta tai mitä uskonnon oppimäärää opiskelija on opiskellut
- oppiaineen opetuksessa käytetty kieli, mikäli jonkin oppiaineen kursseista on aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa opetettu vähintään puolet muulla kuin oppilaitoksen opetuskielellä
- tieto siitä, että ”Perusopetuksen oppimäärä sijoittuu tasolle kaksi kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä”.

Mikäli alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltaja tai opiskelija pyytää kirjallisesti, ettei opiskelijan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskeltavasta kielestä, arvosana jätetään pois ja todistukseen tulee merkintä S ”suoritettu”.

Opiskelijalle voidaan hänen pyynnöstään antaa todistus hänen suorittamastaan uskonnon oppimäärästä / elämänkatsomustiedosta. Jos opiskelija saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa numeroarvosana merkitään päättötodistukseen, mikäli

kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Oppilaitos ei voi muuttaa tai korjata jälkikäteen jo saatuun päättötodistukseen kirjattuja arvosanoja lisänäyttöjen perusteella. Opiskelijan on hankittava uusi, erillinen todistus mahdollisesta parantuneesta osaamisesta.

Erityisessä tutkinnossa suoritetuista opinnoista annettavat todistukset

Jos opiskelija on suorittanut perusopetuksen jonkin oppiaineen oppimäärän erityisessä tutkinnossa, hänelle annetaan todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Todistuksesta tulee käydä ilmi suoritettu oppiaine ja oppimäärä. Samaan todistukseen voidaan merkitä useamman oppiaineen suoritukset. Jos opiskelija on suorittanut osan perusopetuksen oppimäärästä, kuten vuosiluokan oppimäärän, annetaan hänelle todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä. Jos perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, annetaan todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta. Mikäli oppiaineen oppimäärä tai perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, ei todistuksiin merkitä kurssien määrää.

7.10. Poissaolojen vaikutukset arviointiin

Opetukseen on osallistuttava, ellei opiskelijalle ole sairaudesta tai muusta erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty siitä vapautusta. Opiskelu ja siihen perustuva arviointi voidaan järjestää osittain toisin, jos se terveydentilaan liittyvistä syistä on perusteltua. Luvattomat poissaolot sekä opetukseen, kokeisiin tai muihin näyttömahdollisuuksiin osallistumatta jättäminen sekä hyväksyttyjen kurssisuoritusten puuttuminen voi johtaa hylättyyn kurssiarvosanaan.

7.11 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opiskelijalla on mahdollisuus pyytää arvioinnin uusimista ja oikaisua päättöarvioinnissa sekä opinnoissa etenemisessään. Arvioinnin uusimisen pyyntö osoitetaan oppilaitokselle ja se on tehtävä kahden kuukauden kuluessa arviointitiedon saamisesta. Oppilaitoksen rehtori ja opiskelijan opettajat päättävät uudesta arvioinnista yhdessä.

Paikallisesti päätettävät asiat

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt arvioinnin linjaukset siirretään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi. Myös päättöarvioinnin kriteerit siirretään aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi.

Forssan ammatti-instituutissa opiskelija opiskelee ne pakolliset ja valinnaiset kurssit lukutaito- ja alkuvaiheessa, jotka hänelle on HOKSissa määritelty. Opiskelijan ei siis ole pakko suorittaa kaikkia lukutaito- tai alkuvaiheen opintoja, vaan hänen aiempi osaamisensa huomioidaan opintoja suunniteltaessa. HOKSia päivitetään opintojen edetessä säännöllisesti. Arviointi on monipuolista. Ensisijaisesti opiskelijalle tarjotaan kaikkia pakollisia ja valinnaisia kursseja lukutaito- ja alkuvaiheen opetussuunnitelman mukaisesti.

Ennen päättövaiheeseen siirtymistä vastuuopettajan tulee varmistua siitä, että opiskelijalla on edellytykset selviytyä päättövaiheen opinnoista. Päättövaiheessa opiskelijan tulee suorittaa ennalta sovituilla tavoilla kaikki pakolliset kurssit saadakseen aikuisten perusopetuksen päättötodistuksen.

Lukutaito- ja alkuvaiheessa ei ole mahdollista suorittaa itsenäisiä kursseja, päättövaiheessa sellaisia voidaan sovitusti järjestää. Opiskelijan saadessa hyväksytyn tai hylätyn arvosanan, jota hän haluaa korottaa, sen suorittamistapa sovitaan joko vastuuopettajan tai oppiaineen opettajan kanssa ja kirjataan HOKSiin.

Forssan ammatti-instituutissa ei ole toistaiseksi mahdollisuutta aikuisten perusopetuksen erityisen tutkinnon suorittamiseen.

Todistusten ulkoasu noudattaa LHKK:n todistusten linjaa.
(Aikuisten perusopetuksen arviointiluku 7, 2020.)

8. Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opetus

8.1. Ohjaaminen alkuvaiheen opetukseen ja alkuvaiheen tehtävä

Alku- ja lukutaitovaiheen opetuksen opiskelijat edustavat usein erilaisia kieli- ja kulttuuriryhmiä. Erilaiset opiskelijoiden omat verkostot ovatkin tärkeitä yhteistyökumppaneita siirryttäessä opiskelemaan ja aktiiviseen oppijan rooliin. Alkuvaiheen tiedottaminen aikuisten perusopetuksen suorittamisen eri vaihtoehdoista on tärkeää. Kohderyhmillä on erilaisia tarpeita.

Perusopetuksen alkuvaiheen tehtävänä onkin varmistaa, että opiskelija saavuttaa riittävät perustaidot ja -tiedot sekä olennaiset opiskelu- ja tiedonhankintataidot siirtyäkseen päättövaiheeseen tai muuhun koulutukseen. Alkuvaiheen opetuksessa annetaan valmiuksia toimia arjessa suomalaisessa yhteiskunnassa. Alkuvaiheen tehtävänä on ehkäistä syrjäytymistä ja antaa opiskelijalle mahdollisuus täydentää yleissivistystään.

8.2. Paikallisesti päätettävät asiat

Alkuvaiheen pakollisten kurssien määrän tulee olla 34 ja valinnaisten vähintään 10. Opiskelija valitsee vähintään 38 kurssia, mikäli hän suorittaa alkuvaiheen opinnot.

Mikäli oppilaitos tarjoaa alkuvaiheeseen sisältyvää lukutaitovaihetta, on siihen kuuluvien pakollisten kurssien määrä 23 kurssia ja valinnaisten vähintään 6 kurssia. Näistä kursseista opiskelija valitsee vähintään 27 kurssia, mikäli hän suorittaa lukutaitovaiheen opinnot. Opiskelijan suorittama kurssimäärä määräytyy hänen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa mukaan.

Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen ja siihen mahdollisesti sisältyvän lukutaitovaiheen opintoja valitaan joustavasti siten, että ne antavat opiskelijalle sellaiset tiedot ja taidot, että hänellä on mahdollisuus jatkaa opintojaan aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma voidaan laatia myös siten, että opiskelija suorittaa samanaikaisesti eri vaiheiden kursseja. Jos opiskelijan on tarkoituksenmukaista suorittaa vain lukutaito- ja/tai alkuvaiheen opintoja, hänet voidaan ohjata tämän jälkeen muuhun soveltuvaan koulutukseen.

Lounais-Hämeen Koulutuskuntayhtymä/Forssan ammatti-instituutti tarjoaa lukutaitovaiheessa 23 pakollista kurssia ja 6 valinnaista kurssia. Opiskelija suorittaa yhteensä vähintään 27 kurssia lukutaitovaiheessa. Alkuvaiheessa tarjotaan pakolliset 34 kurssia ja 8 valinnaista kurssia. Opiskelija valitsee vähintään 38 kurssia alkuvaiheessa.

8.3. Oppiaineet lukutaitovaiheen opetuksessa

Lukutaitovaihe	23 kurssia	6 kurssia
	Pakolliset kurssit	Valinnaiset kurssit
Kielet – yhteensä	15	
Äidinkieli ja kirjallisuus	15	
Vieras kieli	-	
Matematiikka	3	
Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus	2	
Ympäristö- ja luonnontieto	1	
Terveystieto	-	

Opinto-ohjaus ja työelämätaidot	2	
Valinnat kurssit vähintään At-taidot 2 Liikunta 2 Käsityö 1 Työelämään tutustuminen 1		6

Lukutaitovaiheen kurssit:

Äidinkieli ja kirjallisuus 15 kurssia

FAILäi1 Lähtökohtia luku- ja kirjoitustaidon opiskelulle

FAILäi2 Äänteestä ja kirjaimesta tavuksi

FAILäi3 Tavusta sanaksi

FAILäi4 Harjoitellaan sanoja

FAILäi5 Lisätään tavuja

FAILäi6 Sanoista lauseisiin

FAILäi7 Lauseista kohti tekstiä

FAILäi8 Sujuvoitetaan luku- ja kirjoitustaitoja

FAILäi9 Käydään ostoksilla

FAILäi10 Asuminen

FAILäi11 Toimitaan kotona

FAILäi12 Annetaan henkilötietoja ja täytetään lomakkeita

FAILäi13 Asioidaan terveyspalveluissa

FAILäi14 Viestintää päivähoidossa, koulussa ja työelämässä

FAILäi15 Vietetään vapaa-aikaa

Matematiikka 3 kurssia

FAILma1 Lukujen maailma

FAILma2 Luvut arjessa

FAILma3 Laskutoimituksia arjessa

Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus 2 kurssia

FAILyk1 Arkielämä ja yhteiskunnan palvelut

FAILyk2 Demokraattinen yhteiskunta

Ympäristö- ja luonnontieto 1 kurssi

FAILyl1 Ympäristö- ja luonnontiedon alkeet

Opinto-ohjaus ja työelämätaidot 2 kurssia

FAILot1 Koulutusjärjestelmä ja opiskelukäytänteet

FAILot2 Ammatteihin tutustuminen

Valinnaiset kurssit vähintään 6 kurssia

FAILat1 At-taidot

FAILat2 At-taidot

FAILli1 Liikunta

FAILli2 Liikunta

FAILkä1 Käsityö

FAILtyö1 Työelämään tutustuminen

FAILäi1L Lähtökohtia luku- ja kirjoitustaidon opiskelulle lisäkurssi

FAILäi2L Äänteestä ja kirjaimesta tavuksi lisäkurssi

FAILäi3L Tavusta sanaksi lisäkurssi

FAILäi4L Harjoitellaan sanoja lisäkurssi

FAILäi5L Lisätään tavuja lisäkurssi

FAILäi6L Sanoista lauseisiin lisäkurssi

FAILäi7L Lauseista kohti tekstiä lisäkurssi

FAILäi8L Sujuvoitetaan luku- ja kirjoitustaitoja lisäkurssi

FAILäi9L Käydään ostoksilla lisäkurssi

FAILäi10L Asuminen lisäkurssi

FAILäi11L Toimitaan kotona lisäkurssi

FAILäi12L Annetaan henkilötietoja ja täytetään lomakkeita lisäkurssi

FAILäi13L Asioidaan terveyspalveluissa lisäkurssi

FAILäi14L Viestintää päivähoidossa, koulussa ja työelämässä lisäkurssi

FAILäi15L Vietetään vapaa-aikaa lisäkurssi

8.3. Oppiaineet aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa

Alkuvaihe	34 kurssia	8 kurssia
	Pakolliset kurssit	Valinnaiset kurssit
Kielet – yhteensä	21	
Äidinkieli ja kirjallisuus (S2)	17	
Vieras kieli	4	
Matematiikka	5	
Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus	3	
Ympäristö- ja luonnontieto	2	
Terveystieto	-	
Opinto-ohjaus ja työelämätaidot	2	
Valinnaiset kurssit At-taidot 2 Liikunta 2 Työelämään tutustuminen 2 Englanti 1 Kestävä kehitys 1 Käsityö 1 Arjen taidot 1 Yhteiskuntatietous 1 Suomalainen työelämä 1 Toiminnallinen suomen kieli 1		8

Äidinkieli ja kirjallisuus 17 kurssia

FAIAäi1 Suomen kielen ja kirjallisuuden opiskelun perustaidot

FAIAäi2 Opiskelun ja tiedonhallinnan taidot

FAIAäi3 Tekstien moninaisuus

FAIAäi4 Puhe- ja vuorovaikutustaidot

FAIAäi5 Kieli ja tekstit

FAIAäi6 Kieli ja vuorovaikutus

FAIAäi7 Kieli ja kulttuuri

FAIAäi8 Kieli ja identiteetti

FAIAäi9 Tekstien tuottamisen perusteet

FAIAäi10 Tekstien tuottaminen

FAIAäi11 Tekstien tulkinnan perusteet

FAIAäi12 Tekstien tulkinta

FAIAäi13 Kaunokirjallisuuden lukeminen

FAIAäi14 Mediatekstit

FAIAäi15 Tietokirjallisuus

FAIAäi16 Kulttuuri ja kansanperinne

FAIAäi17 Nykykulttuurin ilmiöitä

Suomi toisena kielenä S2

FAIAs21 Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia suomen kielen opiskelulle

FAIAs22 Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän tilanteissa

FAIAs23 Kielitaidon alkeet: Minä ja perheeni

FAIAs24 Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutusta asiointitilanteissa

FAIAs25 Kielitaidon alkeet: Asumisen arkea

FAIAs26 Kielitaidon alkeet: Matkustaminen eri kulkuvälineissä

FAIAs27 Kielitaidon alkeet: Terveys ja hyvinvointi

FAIAs28 Kielitaidon alkeet: Minun päiväni

FAIAs29 Kielitaidon alkeet: Työelämässä toimiminen

FAIAs210 Kehittyvä kielitaito: Minun historiani

FAIAs211 Kehittyvä kielitaito: Asuminen

FAIAs212 Kehittyvä kielitaito: Luonto ja lähiympäristö

FAIAs213 Kehittyvä kielitaito: Harrastukset

FAIAs214 Kehittyvä kielitaito: Asiointi lääkärissä ja apteekissa

FAIAs215 Kehittyvä kielitaito: Koulutus ja työ Suomessa

FAIAs216 Kehittyvä kielitaito: Monimediainen ympäristö

FAIAs217 Kehittyvä kielitaito: Kirjallisuus, kansalliset juhlapäivät ja tapakulttuuri

Valinnaiset kurssit

A25_As201L Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia suomen kielen opiskelulle, lisäkurssi

A25_As202L Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän tilanteissa, lisäkurssi

A25_As203L Kielitaidon alkeet: Minä ja perheeni, lisäkurssi

A25_As204L Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutusta asiointilanteissa, lisäkurssi

A25_As205L Kielitaidon alkeet: Asumisen arkea, lisäkurssi

A25_As206L Kielitaidon alkeet: Matkustaminen eri kulkuvälineissä, lisäkurssi

A25_As207L Kielitaidon alkeet: Terveys ja hyvinvointi, lisäkurssi

A25_As208L Kielitaidon alkeet: Minun päiväni, lisäkurssi

A25_As209L Kielitaidon alkeet: Työelämässä toimiminen, lisäkurssi

A25_As210L Kehittyvä kielitaito: Minun historiani, lisäkurssi

A25_As211L Kehittyvä kielitaito: Asuminen, lisäkurssi

A25_As212L Kehittyvä kielitaito: Luonto ja lähiympäristö, lisäkurssi

A25_As213L Kehittyvä kielitaito: Harrastukset; lisäkurssi

A25_As214L Kehittyvä kielitaito: Asiointi lääkärissä ja apteekissa, lisäkurssi

A25_As215L Kehittyvä kielitaito: Koulutus ja työ Suomessa, lisäkurssi

A25_As216L Kehittyvä kielitaito: Monimediainen ympäristö, lisäkurssi

A25_As217L Kehittyvä kielitaito: Kirjallisuus, kansalliset juhlapäivät ja tapakulttuuri, lisäkurssi

Vieras kieli - englanti 4 kurssia

FAIAena1 Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia englannin opiskelulle

FAIAena2 Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän sosiaalisissa tilanteissa

FAIAena3 Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutus asiointitilanteissa

FAIAena4 Kielitaidon alkeet: Koulu ja opiskelu

Valinnaiset kurssit

A25_Aena01L Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia kielen opiskelulle, lisäkurssi

A25_Aena02L Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän sosiaalisissa tilanteissa, lisäkurssi

A25_Aena03L Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutus asiointitilanteissa, lisäkurssi

A25_Aena04L Kielitaidon alkeet: Koulu ja opiskelu, lisäkurssi

Matematiikka 5 kurssia

FAIAma1 Luvut ja laskutoimitukset I

FAIAma2 Luvut ja laskutoimitukset II

FAIAma3 Geometria I

FAIAma4 Geometria II

FAIAma5 Matemaattinen ongelmanratkaisu

Valinnaiset kurssit

A25_Ama01L Luvut ja laskutoimitukset, lisäkurssi

A25_Ama02L Luvut ja laskutoimitukset lisäkurssi

A25_Ama03L Geometria I, lisäkurssi

A25_Ama04L Geometria II, lisäkurssi

A25_Ama05L Matemaattinen ongelmanratkaisu, lisäkurssi

Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus 3 kurssia

FAIAyk1 Yhteiskunnan perusrakenteet ja arjen taidot

FAIAyk2 Historia, maatuntemus ja yhteiskunnan toiminta

FAIAyk3 Kulttuuri-identiteetti ja vuorovaikutus

Valinnaiset kurssit

A25_Ayk01L Yhteiskunnan perusrakenteet ja arjen taidot, lisäkurssi

A25_Ayk02L Historia, maatuntemus ja yhteiskunnan toiminta, lisäkurssi

A25_Ayk03L Kulttuuri-identiteetti ja vuorovaikutus, lisäkurssi

Ympäristö- ja luonnontieto 2 kurssia

FAIAyl1 Ihminen ja monimuotoinen maailma

FAIAyl2 Luonnon rakenteet

Valinnaiset kurssit

A25_Ayl01L Ihminen ja monimuotoinen maailma, lisäkurssi

A25_Ayl02L Luonnon rakenteet, lisäkurssi

Terveystieto 1 kurssi

FAIAte1 Terve elämä

Opinto-ohjaus ja työelämätaidot 2 kurssia

FAIAot1 Ura- ja elämänsuunnittelutaidot

FAIAot2 Työelämään tutustuminen

Valinnaiset kurssit

A25_Aot01L Ura- ja elämänsuunnittelutaidot, lisäkurssi

A25_Aot02L Työelämään tutustuminen, lisäkurssi

Valinnaiset kurssit 8 kurssia

FAIAat1 At-taidot

FAIAat2 At-taidot

FAIAli1 Liikunta

FAIAli2 Liikunta

FAIAtyö1 Työelämään tutustuminen

FAIAtyö2 Työelämään tutustuminen

FAIAen1 Englanti

FAIAkeke1 Kestävä kehitys

A25_Akä01 Käsityö, A valinnainen kurssi

A25_Aar01 Arjen taidot, A valinnainen kurssi

A25_Ayh01 Yhteiskuntatietous, A valinnainen kurssi

A25_Asu01 Suomalainen työelämä, A valinnainen kurssi

A25_Ato01 Toiminnallinen suomen kieli, A valinnainen kurssi

A25_Aak01 Ammatilliseen koulutukseen tutustuminen 1, A valinnainen kurssi

A25_Aak02 Ammatilliseen koulutukseen tutustuminen 2, A valinnainen kurssi

A25_Aak03 Ammatilliseen koulutukseen tutustuminen 3, A valinnainen kurssi

A25_Aak04 Ammatilliseen koulutukseen tutustuminen 4, A valinnainen kurssi

A25_Ahy01 Hygieniakoulutus ja passi 1, A valinnainen kurssi

A25_Ath01 Työnhakukoulutus, A valinnainen kurssi

A25_Aty1 Työturvallisuuskortti

8.4. Muu aikuisten perusopetukseen soveltuva aine tai aihealue

Koulutuksen järjestäjä voi sisällyttää paikalliseen opetussuunnitelmaan myös muita aineita tai aihealueita edellyttäen, että ne tukevat perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Muita aiheita tai aihealueita täydennetään tarvittaessa myöhemmin.

9. Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opetus

Syksyllä 2024 aikuisten perusopetus aloitetaan varsinaisella alkuvaiheen opetuksella yhden opetusryhmän kanssa. Päättövaiheen opetus alkaa aikaisintaan syksyllä 2025, jolloin täsmennetään kurssitarjontaa.

9.1. Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opetus

Aikuisten perusopetuksen oppimäärä on vähintään 46 päättövaiheen kurssia. Rangaistuslaitoksessa järjestettävässä opetuksessa aikuisten perusopetuksen oppimäärä sisältää kuitenkin vähintään 30 päättövaiheen kurssia, mutta opetuksen järjestäjän harkintaan jää, mikä vähimmäislaajuus on opiskelijan edun mukaista. Päättövaiheen pakollisten kurssien määrän tulee olla 39 ja valinnaisten vähintään 10. Opiskelija valitsee vähintään 46 kurssia, mikäli hän suorittaa päättövaiheen.

9.2. Oppiaineet aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa

Päättövaihe	Pakolliset kurssit	Valinnaiset kurssit
Kielet – yhteensä	20	
Suomi toisena ja vieraana kielenä tai äidinkieli ja kirjallisuus	6	
Toinen kotimainen kieli	6	
Vieraat kielet	8	
Matematiikka	8	
Uskonto/elämänkatsomustieto	1	
Yhteiskunnalliset oppiaineet:		
Historia	1	
Yhteiskuntaoppi	2	
Luonnontieteelliset oppiaineet		
Fysiikka	1	
Kemia	1	
Biologia	1	
Maantieto	1	
Terveystieto (pakollinen jos opintoja ei aiemmin)	1	
Opinto-ohjaus ja työelämätaidot	2	
Valinnaiset kurssit		
Kestävä kehitys		2
Liikunta		2

Tiimi- ja vuorovaikutustaidot		2
Matematiikka		2
Työelämään tutustuminen		2

Suomen kieli ja kirjallisuus

FAI äi1 Suomen kielen ja kirjallisuuden perusteet

FAIäi2 Monimuotoiset tekstit

FAI äi3 Tekstien tuottaminen ja tulkitseminen

FAI äi4 Kieli ja kulttuuri

FAI äi5 Puhe- ja vuorovaikutustaidot

FAI äi6 Median maailma

FAI äi7 Kauno- ja tietokirjallisuuden lukeminen

FAI äi8 Tekstien tulkinta

FAI äi9 Tekstien tuottaminen

FAI äi10 Nykykulttuurin ilmiöitä ja kirjallisuutta

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

FAI s21 Opiskelutaitojen vahvistaminen

FAI s22 Luonnontieteen tekstit tutummiksi

FAI s23 Yhteiskunnallisten aineiden tekstit tutummiksi

FAI s24 Median tekstejä ja kuvia

FAI s25 Tiedonhankintataitojen syventäminen

FAI s26 Uutistekstit

FAI s27 Mielipiteen ilmaiseminen ja perusteleminen

FAI s28 Kaunokirjalliset tekstit tutuiksi

FAI s29 Kulttuurinen moninaisuus - moninainen kulttuuri

FAI s210 Ajankohtaiset ilmiöt Suomessa ja maailmalla

Ruotsin kieli

FAI rub1 Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia ruotsin opiskelulle

FAI rub2 Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän sosiaalisissa tilanteissa

FAI rub3 Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutus asiointitilanteissa

FAI rub4 Kielitaidon alkeet: Selviytyminen muodollisemmista tilanteista

FAI rub5 Kielitaidon alkeet: Palvelu- ja viranomaistilanteet

FAI rub6 Kielitaidon alkeet: Ajankohtaiset ilmiöt

FAI rub7 Kehittyvä kielitaito: Miksi Suomessa puhutaan ruotsia?

FAI rub8 Kehittyvä kielitaito: Avaimet elinikäiseen kieltenopiskeluun

Englannin kieli

FAI ena1 Kehittyvä kielitaito: Työelämässä toimiminen ja muita muodollisia tilanteita

FAI ena2 Kehittyvä kielitaito: Palvelu- ja viranomaistilanteet ja osallistuva kansalainen

FAI ena3 Kehittyvä kielitaito: Kertomuksia minusta ja ympäristöstäni

FAI ena4 Kehittyvä kielitaito: Ajankohtaiset ilmiöt

FAI ena5 Kulttuurikohtaamisia

FAI ena6 Globaalienglanti

FAI ena7 Liikkuvuus ja kansainvälisyys

FAI ena8 Avaimet elinikäiseen kieltenopiskeluun

Matematiikka

FAI ma1 Luvut ja laskutoimitukset I

FAI ma2 Luvut ja laskutoimitukset II

FAI ma3 Lausekkeet

FAI ma4 Yhtälöt

FAI ma5 Geometria

FAI ma6 Prosentit

FAI ma7 Funktiot ja tilastot

FAI ma8 Geometria ja trigonometria

Uskonto

FAI u1 Uskonnot maailmassa

Elämänkatsomustieto

FAI et1 Katsomukset ja ihmisoikeudet

Historia

FAI hi1 Suomen historian käännekohdat

Yhteiskuntaoppi

FAI yh1 Yhteiskuntajärjestelmä sekä julkiset palvelut

FAI yh2 Työelämän tuntemus ja oma talous

Fysiikka

FAI fy1 Fysiikka omassa elämässä ja elinympäristössä

Kemia

FAI ke1 Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä

Biologia

FAI bi1 Mitä elämä on?

Maantieto

FAI ge1 Muuttuva maapallo ja kestävä tulevaisuus

Terveystieto

FAI te1 Terve elämä

Opinto-ohjaus ja työelämätaidot

FAI ot1 Jatko-opinnot ja ammatinvalinta

FAI ot2 Työelämäosaaminen

Valinnaiset kurssit

FAI s2 lisä1 Kirjallisuuden lisäkurssi

FAI s2 lisä2 Kirjoittamisen tehokurssi

FAI s2 lisä3 Toiminallinen suomen kieli 1

FAI s2 lisä4 Suomen kielen rakenteiden kertaus

FAI s2 lisä5 Suomen kielen syventävä kurssi

FAI s2 lisä6 Toiminnallinen suomen kieli 2

FAI at 1 Liikunta

FAI at 2 Ensiapukoulutus

FAI yh Yhteisöllinen toiminta

FAI ot lisä 1 TET-jakso

FAI ot lisä 2 Ammatillisiin opintoihin tutustuminen

FAI ot lisä 3 Uraohjaus

10. Liitteet

Liite 1 Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän järjestyssäännöt

Liite 2 Opiskeluhuoltosuunnitelma

Liite 3 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma